

TOIMINTA JA HALLINTO 2008:10

*Oikeusaputoimistojen
toimintakertomus vuodelta 2007*

OIKEUSMINISTERIÖN TOIMINTA JA HALLINTO 2008:10

*Oikeusaputoimistojen
toimintakertomus vuodelta 2007*

OIKEUSMINISTERIÖ
HELSINKI 2008

ISSN 1458-6436
ISBN 978-952-466-683-1 (nid.)
ISBN 978-952-466-684-8 (PDF)
Oikeusministeriö
Helsinki

KUVAILULEHTI

OIKEUSMINISTERIÖ

Julkaisun päivämäärä
15.3.2008

Tekijät (toimielimestä: toimielimen nimi, puheenjohtaja, sihteeri)		Julkaisun laji Toimintakertomus	
Oikeusaputoimen johtajat pj. oikeusaputoimen johtaja Arto Tiilikainen, Itä-Suomen oikeusapupiiri		Toimeksiantaja Oikeusministeriö	
		Toimielimen asettamispäivä	
Julkaisun nimi Oikeusaputoimistojen toimintakertomus vuodelta 2007			
Julkaisun osat			
Tiivistelmä Toimintakertomus sisältää oikeusaputoiminnan yleiskuvauksen, yhteiskunnallisen vaikuttavuuden kuvauksen, toiminnallisen tehokkuuden, henkisten voimavarojen hallinnan ja sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuman. Oikeusaputoiminnan yleiskuvaus perehdyttää lukijan oikeusaputoimintaan ja vuoden aikana toimintaympäristössä tapahtuneisiin muutoksiin. Toiminnallinen tehokkuus sisältää oikeusaputoimistojen toiminnan tuloksellisuuden analysoinnin tunnuslukuineen ja suhteessa asetettuihin tavoitteisiin. Henkisten voimavarojen hallinta ja sen kehittäminen sisältää tietoa henkilöstövoimavaroista. Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma sisältää sektorin lausuman sisäisen valvonnan tilasta. Lausumaan on sisällytetty arvioinnissa tunnistetut sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kehittämiskohteet.			
Avainsanat: (asiasanat) Toimintakertomus			
Muut tiedot (Oskari- ja HARE-numero, muu viitenumero) OM 25/013/2007			
Sarjan nimi ja numero Oikeusministeriön toiminta ja hallinto 2008:10		ISSN 1458-6436	ISBN 978-952-466-683-1 (nid.) 978-952-466-684-8 (PDF)
Kokonaissivumäärä	Kieli suomi	Hinta	Luottamuksellisuus julkinen
Jakaja Oikeusministeriö		Kustantaja Oikeusministeriö	

SISÄLLYSLUETTELO

1. OIKEUSAPUTOIMINNAN YLEISKUVAUS JA OIKEUSAPUTOIMIS- TOVERKOSTO.....	2
1.1 Oikeusaputoimen johtajien katsaus	4
1.1.1 Lainsäädännön vaikutukset ym.	5
1.1.2 Oikeusapulain muutostarpeet	5
1.1.3 Oikeusavun menettelyjen ja organisaation kehittäminen.....	7
1.1.4 Yleisen edunvalvonnan valmistelu.....	9
2. YHTEISKUNNALLINEN VAIKUTTAVUUS	10
2.1 Oikeusaputoimistojen tulosohtaus.....	10
2.2 Palvelun saatavuus /Jonotusaika	11
2.3 Asia- ja asiakasrakenteen muutos.....	12
2.4 Tilastointiohjeiden muuttuminen 2007	12
2.5 Oikeudellisen neuvonnan kokeilut	14
2.6 Vaikuttavuus.....	16
2.7 Kansainvälinen vaikuttavuus.....	17
3. TOIMINNALLINEN TEHOKKUUS	19
3.1 Toiminnallinen tehokkuus ja sen kehitys	19
3.2 Tuotokset ja laadunhallinta	21
4. YKSITYISILLE OIKEUSAVUSTAJILLE MAKSETTAVAT KORVAUKSET.....	35
5. HENKISTEN VOIMAVAROJEN HALLINTA JA KEHITTÄMINEN	37
6. SISÄISEN VALVONNAN ARVIOINTI- JA VAHVISTUSLAUSUMA	41
7. ALLEKIRJOITUKSET	43

LIITE: OIKEUSAPUTOIMISTOJEN TULOSTAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN
VUONNA 2007

1. OIKEUSAPUTOIMINNAN YLEISKUVAUS JA OIKEUSAPUTOIMISTOVERKOSTO

Perustuslain 6 §:n mukaan Suomen kansalaiset ovat yhdenvertaisia lain edessä. Koska kaikilla ei kuitenkaan taloudellisen asemansa vuoksi ole mahdollista itse kustantaa tarvitsemaansa lainopillista apua, on oikeusapulailla säädetty niistä tilanteista, joissa henkilö voi saada itselleen oikeusapua joko kokonaan tai osittain valtion varoilla. Oikeusapu kattaa kaikki oikeudelliset asiat. Vähäisissä oikeudellisissa asioissa ei oikeusapua anneta. Jos asiakkaalla on oikeusturvavakuutus, joka korvaa oikeudellisen asian kulut, ei oikeusapua kuitenkaan myönnetä, sillä oikeusturvavakuutus on ensisijainen oikeusapuun nähden. Oikeusapua ei anneta yrityksille eikä yhteisöille.

Ulkomailla hoidettavissa asioissa oikeusapu kattaa oikeudellisen neuvonnan. Euroopan Unionin jäsenvaltioiden välillä on ulkomaille annettavaa oikeusapua riita-asioissa laajennettu vuonna 2005 lisäämällä oikeusapulakiin 28 a §. Kyseisessä pykälässä määrätään rajat ylittävien riita-asioden käsittelystä EU-maissa EY-direktiivin 2003/8/EY mukaisesti. Tällaisen oikeusavun saamiselle on määrätty suunnilleen samansisältöiset taloudelliset edellytykset kuin oikeusapuasetuksessa Suomessa on määrätty.

Asetuksen mukaan vastaanottavina viranomaisina toimivat oikeusministeriö sekä Helsingin oikeusaputoimisto. Lähettävänä viranomaisina Suomessa toimivat oikeusministeriön lisäksi kaikki oikeusaputoimistot. Lähettävän viranomaisen on maksutta avustettava oikeusavun hakijaa hankkimaan oikeusapuhakemuksen käsittelemiseksi tarpeelliset liitteet sekä hakemuksen ja liitteiden käännökset.

Oikeusapua haetaan aina valtion oikeusaputoimistosta. Oikeusapua voi hakea mistä tahansa oikeusaputoimistosta hakijan asuinpaikasta riippumatta. Oikeusapu myönnetään hakijan ja hänen perheensä tulojen, menojen, varallisuuden ja elatusvelvollisuuden perusteella. Oikeusaputoimistossa lasketaan hakijan kuukausittaiset käyttövarat. Myös sillä, minkä laatuiseen asiaan oikeusapua haetaan, on merkitystä. Esimerkiksi rikosasioissa ns. sakkojuttuihin ei pääsääntöisesti myönnetä avustajaa.

Oikeusavun saajalta perittävät kulut muodostuvat oikeusapumaksusta sekä omavastuuosuudesta, jonka oikeusavun saaja maksaa oikeusavustajan palkkiosta ja kuluista tietyn prosenttiosuuden (20 – 75 % -omavastuuosuuden) mukaan. Omavastuuosuus määräytyy hakijan käyttövarojen ja lisäomavastuu likvidien varojen perusteella.

Oikeusapumaksu oli vuonna 2007 35 euroa ja se perittiin kaikilta hakijoilta, joiden käyttövarat olivat 500 euroa tai enemmän. Palkkioiden tuntihinnoittelu vuonna 2007 oli 91 € tunnissa ilman arvonlisäveroa.

Oikeusapuhakemuksen hylkäämisestä voi tehdä ratkaisupyynnön tuomioistuimelle. Hakija saa päätöksessä ohjeet ratkaisupyynnön tekemiseen.

Rikosoikeudenkäynnissä määrätään vastaajalle tietyissä tilanteissa hänen taloudellisesta asemastaan riippumatta puolustaja valtion varoin. Vakavien väkivaltarikosten ja seksuaalirikosten uhrin voivat tuloistaan riippumatta saada valtion varoin kustannettavan oikeudenkäyntiavustajan, ROL:n mukaan asioita hoitavat julkiset oikeusavustajat ja asianajajat.

Oikeusavun antamista varten valtiolla on oikeusaputoimistoja, jotka sijaitsevat yleensä samoilla paikkakunnilla kuin käräjäoikeudet. Vuonna 2007 oikeusaputoimistoja on 64 ja sivutoimistoja 18 sekä sivuvastaanottoja 95. Valtion oikeusaputoimistoissa oikeusapua tarjoavat julkiset oikeusavustajat. Julkista oikeusapua tuomioistuinasioissa antavat myös yksityiset asianajajat ja muut yksityiset lakimiehet.

Oikeusaputoimistojen verkostoa kehitetään jatkuvasti vastaamaan kansalaisten tarpeita. Vuoden 2007 alusta lähtien Turun oikeusapupiirissä Forssan ja Loimaan oikeusaputoimistot yhdistettiin Forssa-Loimaan oikeusaputoimistoksi, jolla on toimipaikat Forssassa ja Loimaalla. Itä-Suomen oikeusapupiiristä lakkautettiin Kiihtelysvaaran sivuvastaanotto. Vuonna 2007 on valmisteltu seuraavia 1.1.2008 voimaan tulevia muutoksia; Kuusamon ja Kemijärven oikeusaputoimistot yhdistyvät Kuusamon oikeusaputoimistoksi siten, että Kemijärvelle jää sivutoimisto. Lapuan ja Alavuden oikeusaputoimistot yhdistyvät Lapuan oikeusaputoimistoksi ja Alavudelle jää sivutoimisto. Rauman ja Uudenkaupungin

oikeusaputoimistot yhdistyvät Rauman oikeusaputoimistoksi. Sivutoimisto jää Uuteenkaupunkiin. Oulunseudun ja Raahen oikeusaputoimistot yhdistyvät Oulunseudun oikeusaputoimistoksi ja sivutoimisto jää Raahen. Yhdistymisistä huolimatta oikeusapupalvelut jatkuvat kaikissa toimipaikoissa entiseen tapaan. Lisäksi Lapuan oikeusaputoimiston Alajärven sivutoimisto muuttuu sivuvastaanotoksi. Lapuan oikeusaputoimiston Alahärmän sivuvastaanotto, Oulunseudun oikeusaputoimiston Limingan sivuvastaanotto ja Lahden oikeusaputoimiston Mäntsälän sivuvastaanotto lakkautetaan.

Toimistojen rakennemuutoksen tarkoituksena on kasvattaa toimistokokoja, mikä keventää hallintoa ja antaa asianajotyölle lisääaikaa sekä helpottaa sijaisuuksien hoitamista. Sen sijaan palvelupisteitä ei ole tarkoitus vähentää. Toimistojen verkostoa harkitessa otetaan huomioon myös tarkoituksenmukainen yksikkökoko. Yhden tai kahden oikeusavustajan ja yhden tai kahden sihteerin toimistot ovat pienen kokonsa vuoksi haavoittuvia, esimerkiksi loma-ajat ja sairaslomat ovat usein toiminnan kannalta ongelmallisia. Näihin tilanteisiin saadaan joustoa, kun pieni toimisto on läheisen toimiston sivutoimisto, ja päätoimistosta löytyy vastaavalla toimenkuvalla työskenteleviä. Toisena ongelmana pienimmissä toimistoissa on, että itsenäisen toimiston hallinnollisten rutiinien suorittamiseen käytetyn ajan osuus kokonaistyöajasta muodostuu usein kohtuuttoman suureksi. Liitettäessä tällainen oikeusaputoimisto toisen toimiston sivutoimistoksi vapautuu toimiston henkilöstön työpanos täysimääräisesti asianajotyöhön.

1.1 Oikeusaputoimen johtajien katsaus

Oikeusaputoimistojen työmäärät pysyivät vuonna 2007 viime vuosina vakiintuneella tasolla. Toimistoihin saapui 52 400 asiaa ja käsiteltiin 52 200 asiaa. Kun mukaan otetaan myös yksityisille annetut oikeusapupäätökset ja kaupanvahvistukset, saapuneita asioita on 75 200 ja käsiteltyjä 75 000.

Palkkauksessa jatkettiin uuden palkkausjärjestelmän soveltamista. Palkkaus muodostuu tehtäväkohtaisesta palkanosasta, kokemusosasta ja henkilökohtaisesta palkanosasta. Työn suorituksen arviointi tapahtuu oikeusaputoimiston johtavan oikeusavustajan ja henkilökunnan välillä käytävissä kehityskeskusteluissa. Oikeusaputoimen johtaja käy kehityskeskustelut

piirinsä johtavien oikeusavustajien kanssa. Oikeusaputoimen johtaja vastaa oikeusministeriön ohjeen mukaisista piirikohtaisista pisterajoista.

1. 1. 1 Lainsäädännön vaikutukset ym.

Lakiin oikeudenkäynnistä rikosasioissa (31.3.2006) säädettiin uusi 5 A luku Asian ratkaiseminen pääkäsittelyä toimittamatta. Tämä luku on tullut voimaan 1.10.2006. Se, että rikosjuttuja on entistä useammin voitu ratkaista pääkäsittelyä toimittamatta, on vähentänyt oikeusaputoimistojen hoitamien tuomioistuinasioiden määrää ja toisaalta se on vähentänyt myös yksityisille avustajille tehtyjen oikeusapupäätösten määrää. Kirjallisen rikosprosessimenettelyn asianosaiset ovat arvioitua vähemmän ottaneet yhteyttä oikeusaputoimistoihin saadakseen neuvoja.

Laki rikosasioiden ja eräiden riita-asioiden sovittelusta (9.12.2005/1015) ja laki riita-asioiden sovittelusta yleisissä tuomioistuimissa (26.8.2005/663) ovat tulleet voimaan 1.1.2006. Sovitteluja on ollut tähän mennessä oikeuksissa verrattain vähän.

1. 1. 2 Oikeusapulain muutostarpeet

Kesäkuussa 2002 voimaan tulleen oikeusapu-uudistuksen toteutumista on seurattu. Seuranta- ja arviointitutkimuksen käynnistymisestä sopivat oikeusministeriö ja oikeuspoliittinen tutkimuslaitos (OPTULA) syksyllä 2002. Tutkimushanke aloitettiin vuonna 2003 ja sen määräaika oli vuoden 2005 loppuun. Tutkimuksen suunnitteluvaiheessa pääteemoiksi hahmottui oikeuspalveluiden saatavuus ja kohdentuminen, oikeusavun kustannuskehitys, oikeusapua koskeva päätöksenteko ja muutoksenhaku, oikeusavun laatu ja asiakastyytyväisyys ja järjestelmien välisiä suhteita koskevat kysymykset. Tutkimuksen väliraportti ”Köyhäinavusta kansalaisyhteiseksi” julkaistiin tammikuussa 2005. Oikeusapu-uudistuksen seurantatutkimuksen osaraportti II valmistui toukokuussa 2007. Raportin mukaan avustajat, tuomarit ja asiakkaat ovat pääosin tyytyväisiä vuoden 2002 oikeusapu-uudistukseen.

Maaliskuussa 2006 asetettiin hovioikeuden presidentti Mikko Könkkölän johtama työryhmä valmistelemaan oikeusapulainsäädännön muutostarpeita. Työryhmällä oli kolme tehtävää. Sen piti tarkastella oikeusapulaissa ja siihen liittyvissä laeissa ja asetuksissa havaitut muutostarpeet. OPTULAn tutkimuksessa oli tullut esille myös tuomioistuinlaitoksen taholta tarve selkiinnyttää ja yksinkertaistaa avustajien palkkiojärjestelmää ja niiden maksatusta. Kolmantena tehtävänä oli suunnitella säästötoimenpiteitä. Työryhmän sihteerinä toimi ylitarkastaja, julkinen oikeusavustaja Teija Hyytiäinen, pysyvänä asiantuntijana ylitarkastaja Tuire Honko ja oikeusapua edustivat jäseninä hallitusneuvos Merja Muilu ja oikeusaputoimen johtaja Marja-Leena Levänen. Työryhmän toimikausi päättyi 30.3.2007.

Työryhmä suoritti myös kyselyn oikeusapulainsäädännön mahdollisista muutostarpeista tuomioistuimille, syyttäjävirstoille, oikeusaputoimistojen henkilöstölle sekä asianajajille.

Työryhmän työstä suurimman ajan veivät avustajille maksettavat korvaukset ja niiden perusteet (palkkioasetus) sekä palkkiomaksatusmenettelyn virtaviivaistaminen. Kysymys oli sekä palkkion määräämisen sisällön että menettelyn yksinkertaistamisesta. Palkkioasetuksen perusteissa lähdettiin liikkeelle kahdesta eri versiosta: kiinteät taksat tai tuntiveloitus. Työryhmä päätyi tuntiveloitukseen kuitenkin niin, että tuomioistuinasioissa on tietyt minimi-taksat. Matkakulujen ja matka-ajan korvaamisesta työryhmä ei päässyt yksimieliseen tulokseen, vaan Suomen Asianajajaliitto esitti eriävän mielipiteensä.

Oikeusapulakiin, lakiin valtion oikeusaputoimistoista sekä niihin liittyviin asetuksiin tulisi useita muutoksia, jotka helpottaisivat sekä yksityisten avustajien että oikeusaputoimistojen työtä ja toisivat etuja myös oikeusavun hakijalle. Jos hakija on epäiltynä tai vastaajana rikosasiassa, oikeusapu määräytyisi vain hakijan taloudellisen aseman perusteella eli enää ei otettaisi huomioon puolison tuloja. Oikeusavun hakijan avustaja voisi myös hakijan puolesta allekirjoittaa hakemuksen ja hakemus voitaisiin toimittaa suoraan avustajalle prosessiosoitteeseen.

Nykyisestä laista puuttuu myös säännös puhelinneuvonnan osalta taloudellisen aseman selvittämisestä. Tarkoitus on säätää, että etäneuvonnassa ei hakijan taloudellista asemaa tarkisteta.

Oikeusavun tuntimäärää suunnitellaan alennettavaksi myös niin, että oikeusapua annetaan enintään 80 tunnilta, minkä jälkeen tuomioistuin voi hakemuksesta päättää oikeusavun jatkamisesta.

Oikeusapulain ja siihen liittyvien muiden lakien ja asetusten eteneminen on jäänyt odottamaan niiden vaatiman uuden tekniikan kehittämistä. Syyskuussa 2007 annettiin kuitenkin jo valtioneuvoston asetus oikeusavusta annetun asetuksen muuttamisesta, jossa korvausasteikkoa muutettiin. Asteikon alarajaa ei ole korotettu vuoden 1998 jälkeen ja tästä seurasi vääristymiä esimerkiksi ulosoton suojaosuuteen ja toimeentulotukeen verrattuna. Perusomavastuun alarajaa korotettiin yksinäisellä henkilöllä 700 euroon ja puolisoilla henkilöä kohden 600 euroon. Oikeusapumaksun alarajaa korotettiin myös. Oikeusapumaksua ei peritä, jos hakija saa korvauksetonta oikeusapua. Oikeusapumaksu korotettiin 70 euroon. Hyväksyttäviä omakotitalon kuukausittaisia hoitomenoja korotettiin 250 euroon ja lasta kohden tehtävää vähennystä korotettiin 300 euroon. Nämä muutokset tulivat voimaan 1.1.2008.

Oikeusaputyöryhmän jatkoksi perustettiin hallitusneuvos Merja Muikun johtama sähköisen asioinnin työryhmä, jonka tehtävänä on kehittää oikeusapuhakemusten ja oikeudenkäyntikululaskujen sähköistä käsittelyä.

Könkkölän työryhmän yhtenä tavoitteena olleiden säästöjen arvioidaan syntyvän siitä, että sähköinen asiointi säästää henkilötyövuosia sekä oikeusapuhakemusten käsittelyssä että palkkion määräämisessä ja maksatuksessa.

1. 1. 3 Oikeusavun menettelyjen ja organisaation kehittäminen

Toimistoverkoston ja virkarakenteen kehittäminen

Tuottavuushankkeen toteuttaminen edellyttää oikeusavun toimistoverkoston ja menettelytapojen kehittämistä. Oikeusaputoimistojen määrää on tarkoitus vähentää nykyisestä 64 oikeusaputoimistoista noin 40 oikeusaputoimistoon vuoteen 2012 mennessä. Oikeusaputoimistojen resurssitarvetta eri paikkakunnilla tarkastellaan suhteuttamalla julkisten

oikeusavustajien määrä alueen asukaslukuun, mikä antaa suuntaa todennäköisen kysynnän määrästä. Toisaalta oikeusaputoimistojen henkilöstön määrää ja sijoituspaikkoja arvioitaessa otetaan huomioon paikalliset tarpeet siten, että oikeusapupalveluiden tasapuolinen ja riittävä saatavuus varmistetaan koko maassa.

Väestöpohjaisen arvioinnin ohella oikeusaputoimistojen toimipisteiden sijoittelua harkitaan myös niiden nykyisten työmäärien sekä jonotustilanteen perusteella. Voimavarojen kohdentaminen todellisten oikeussuojatarpeiden mukaan edellyttää, että sellaiset oikeusaputoimistojen sivutoimistot ja sivuvastaanotot, joiden palvelujen kysyntä on liian alhainen, lakkautetaan ja niiden resurssit suunnataan sinne, missä on enemmän kysyntää oikeusapupalveluista.

Vuonna 2007 on valmisteltu syksyllä 2008 annettavaa hallituksen esitystä oikeusaputoimistoista annetun lain muuttamisesta, jossa ehdotetaan, että sivutoimisto – nimikkeestä luovutaan, ja otetaan käyttöön toimipaikka – nimike oikeusaputoimistojen eri toimipaikoille. Myös sivuvastaanotot muutettaisiin nimikkeeltään vastaanotoiksi.

Sähköinen asiointi

Syksyllä 2007 on annettu HE oikeusapulain muutoksesta ja keväällä 2008 annetaan uudet asetukset oikeusavun palkkioperusteista ja oikeusavusta. Oikeusavun hakemismenettelyä yksinkertaistetaan erityisesti kokonaan korvauksettomaan oikeusapuun oikeutettujen osalta ja heidän taloudellisen selvityksensä perusteena käytetään viimeksi vahvistetusta verotuksesta saatavia tietoja. Lisäksi oikeusapupalkkioiden perusteita ja niiden määräämismenettelyä yksinkertaistetaan. Lähtökohtana on, että avustajien palkkiot vastaavat tehtävän vaativuutta ja työmäärää.

Menetelmien yksinkertaistaminen mahdollistaa oikeusavun valtakunnallisen asiointijärjestelmän, oikeusapuhakemuksen ja maksatusmenetelmän sähköistäminen. Yhtenäinen sähköinen käsittelypohja edesauttaa yhden asiakirjapohjan käyttämisen prosessin eri vaiheissa. Näin samaa työtä ei tarvitse tehdä useaan eri kertaan. Yhtenäinen sähköinen asiakirjapohja mahdollistaa myös yksityisille asiamiehille tehtävien oikeusapupäätösten

keskittämisen joihinkin oikeusaputoimistoihin. Sähköisen asioinnin kehittämistoimenpiteiden ja palkkioperusteiden ja palkkioiden määräämismenettelyn yksinkertaistamisen arvioidaan vaikuttavan vähentävästi myös tuomioistuimien ja OPK:n työmääriin.

Syksyllä 2007 on käynnistetty sähköisen asioinnin määrittelyprojekti, joka on jatkoa sähköisen asioinnin työryhmälle (toiminta ja hallinto 2007:24). Määrittelyprojektin tehtävänä on tarkentaa asiointimallia sekä suunnittelu – ja toteutusvaiheen kustannuksia. Vuonna 2008 aloitetaan sähköisen asioinnin kehittämistoimenpiteet määrittelyprojektin ja työryhmän mietinnön pohjalta.

1.1.4 Yleisen edunvalvonnan valmistelu

Sisäasianministeriö asetti 15.2.2007 Eräiden tehtävien organisointi valtion paikallishallinnossa -nimisen työryhmän. Työryhmä antoi väliraportin 31.8.2007 ja loppuraportin 19.12.2007. Työryhmä ehdotti mm., että yleinen edunvalvonta sijoitetaan oikeusaputoimistoihin vuoden 2009 alussa.

Sisäasiainministeriö on 5.11.2007 asettanut työryhmän selvittämään rahoitusvaihtoehtoja kuluttajaneuvonnan ja yleisen edunvalvonnan valtion toiminnoiksi siirtymisen toteuttamiseksi. Työryhmän toimikausi oli 5.11.2007 – 5.12.2007.

Työryhmä ehdotti, että valtion talousarvioon olisi varattava 17,2 miljoonaa euroa ja tulevaa kasvua varten olisi myös varattava rahaa. Valtiovarainministeriön edustaja jätti eriävän mielipiteen rahoituksen suhteen.

Johtaville julkisille oikeusavustajille on aloitettu 2007 muutosjohtamiskoulutus, jolla on tarkoitus varautua mm edunvalvonnan valtiolle siirtymiseen.

2. YHTEISKUNNALLINEN VAIKUTTAVUUS

2.1 Oikeusaputoimistojen tulohjaus

Jokainen hovioikeuden tuomiopiiri muodostaa oikeusapupiirin, jolla on enintään viideksi vuodeksi kerrallaan tehtävään valittu oikeusaputoimen johtaja.

Oikeusaputoimen johtajan tehtävänä on vastata oikeusapupalveluiden tasapuolisesta tarjonnasta oman oikeusapupiirinsä alueella.

Oikeusaputoimistojen tulohjausmenettely toteutetaan kaksivaiheisesti. Ensimmäisessä vaiheessa oikeusministeriö käy oikeusaputoimen johtajien kanssa piirien tulosneuvottelut ja oikeusaputoimen johtajan oman toimiston tulosneuvottelut. Tulosneuvotteluissa keskustellaan seuraavan vuoden tuottavuutta ja taloudellisuutta koskevista tulostavoitteista toimistokohtaisesti. Tulosneuvotteluissa neuvotellaan ja myönnetään oikeusapupiirikohtaiset määrärahat. Oikeusaputoimen johtaja tekee selvityksen piirinsä oikeusaputoimistojen työtilanteesta ja toiminnasta sekä tarpeista. Tulosneuvotteluissa sovitaan myös seuraavan vuoden henkilöstöressurssien määrästä ja oikeusaputoimen johtajan liikkumavarasta henkilöstön palkkaamisessa. Tulosneuvotteluista laaditaan tulostavoiteasiakirja, jonka oikeusministeriön edustaja ja oikeusapupiirin johtaja allekirjoittavat.

Oikeusapupiirejä on kuusi: Turku, Vaasa, Itä-Suomi, Helsinki, Kouvola ja Rovaniemi. Oikeusaputoimen johtajat käyvät seuraavaa vuotta koskevat tuloneuvottelut piirinsä toimistojen kanssa niissä rajoissa, mitkä on sovittu oikeusministeriön ja oikeusaputoimen johtajan välisissä tulosneuvotteluissa. Tulosneuvotteluista laaditaan tulostavoiteasiakirja, jonka oikeusaputoimen johtaja ja oikeusaputoimiston johtava julkinen oikeusavustaja allekirjoittavat.

Tulohjausprosessi tapahtuu siten, että oikeusministeriö lähettää oikeusaputoimistoille tulosneuvotteluja koskevat ohjeet. Ohjeistuksen lisäksi oikeusministeriö laatii ja lähettää oikeusaputoimistoille tulosneuvottelujen pohja-aineistot (toiminnan kehitys,

nettotoimintamenomäärärahan käyttösuunnitelma ja palkkaliite). Oikeusaputoimistot täyttävät oman toimistonsa pohja-aineiston ja lähettävät sen ministeriöön ja oikeusaputoimen johtajalle. Aineistoja käytetään oikeusministeriön ja oikeusaputoimen johtajien välisten tulosneuvottelujen pohjana.

Oikeusaputoimen johtajat antavat seuraavan vuoden tulosneuvotteluja varten toimistoille oikeusministeriön ohjeiden lisäksi muut tarvittavat ohjeet

Toimintavuoden aikana oikeusaputoimen johtajat saavat piirinsä toimistojen ajantasaiset tilastot sekä talousraportit ja seuraavat niitä.

Oikeusaputoimen johtajat pitävät vuosittain kokouksia piirinsä johtavien julkisten oikeusavustajien kanssa ajankohtaisista piiriä koskevista asioista, lainmuutoksista ja käytäntöjen yhdenmukaistamisesta hallinnollisissa asioissa. Piireissä voidaan järjestää myös hallinto-/osastosihteereiden kokouksia.

Oikeusaputoimen johtajat pitävät yhteyttä alueensa toimistoihin myös puhelimitse, sähköpostilla sekä tarvittaessa käyvät toimistoissa henkilökohtaisesti.

Oikeusaputoimen johtajat antavat lausuntonsa julkisten oikeusavustajien nimitysasioissa oikeusministeriölle ja ovat mukana hakijoiden haastatteluissa. He antavat myös lausuntonsa sivuvastaanottojen järjestämisestä ja tekevät johtavia julkisia oikeusavustajia koskevia hallinnollisia päätöksiä.

2.2 Palvelun saatavuus /Jonotusaika

Jonotusajan seurannalla kartoitetaan palvelun saatavuutta eli sitä, missä ajassa asiakas, ajan varattuaan, pääsee oikeusavustajan kanssa neuvottelemaan.

Tämä auttaa myös valtakunnallisesti resurssien oikeaa kohdentamista.

Vuonna 2007 tavoitteena oli ottaa käyttöön asiantuntijajärjestelmä Julian ajanvaurausjärjestelmään perustuva jonotusaikaseuranta. Seurantajärjestelmän käyttöönotto ei

toteutunut sovituissa aikataulussa. Tästä syystä kuluvalta vuodelta ei ole saatavissa luotettavaa jonotusaikaa.

2.3 Asia- ja asiakasrakenteen muutos

Oikeusaputoimistoissa ovat ns. rutiiniasiat vähentyneet. Työmäärä on lisääntynyt esim. lasten huostaanottoasioissa ja huoltoriidoissa. Rikosasioissa muun muassa lapsiin kohdistuneet seksuaalirikosasiat ovat lisääntyneet ja vaativat huomattavasti aikaa. Myös ulkomaalaistaustaisten asiakkaiden asiat ovat lisääntyneet. Asioiden hoitaminen vaatii paljon aikaa kielivaikeuksista ja erilaisesta kulttuuritaustasta johtuen.

2.4 Tilastointiohjeiden muuttuminen 2007

Saapuneet ja käsitellyt asiat

Oikeusaputoimistossa diarioidaan ja tilastoidaan oikeusapupäätöksen yhteydessä asiat, joissa annetaan oikeusapua. Myös asiat, joissa oikeudellista apua annetaan täyttä korvausta vastaan, diarioidaan ja tilastoidaan. Lisäksi diarioidaan ja tilastoidaan yksityisille avustajille tehdyt oikeusapupäätökset ja taloudelliset selvitykset. Oikeusaputoimistojen diariointi ja tilastointi tapahtuu asiankäsittelyjärjestelmä Julian kautta (myöh. Julia).

Valtion oikeusaputoimistojen diariointi- ja tilastointiohjeet ovat muuttuneet 1.1.2007 alkaen ohjeella no OM/18/33/2006, joka on annettu 20.12.2006. Sillä on kumottu OM:n ohje 23.12.1998 (OM 4340/33/98) sekä OM:n ohje 11.5.2006 (OM 11/33/2006).

Hallintomenettelylain nojalla annettuja neuvoja ei diarioida eikä tilastoida Juliaan, kuten ei aiemminkaan. Hallintomenettelylain mukainen neuvonta tarkoittaa yleisluonteista vain menettelytapaan liittyvää neuvontaa.

Oikeusapuohjausta antavat oikeusaputoimistojen kokeneet sihteerit. Myöskään oikeusapuohjausta ei tilastoida tilastointiohjeen mukaisesti Juliaan, vaan ohjaustoimenpiteet

näkyvät tilastoinnista erillisenä lukumääränä (eivät siis näy tilastointiohjeiden mukaisessa tilastossa).

Uutena asiana tulivat kirjattaviksi sovinnot riitaisissa asioissa, jotka kirjataan lukumäärinä. Sovinnot riitaisessa asiassa kirjataan sovintojen lukumäärinä.

Uusien tilastointiohjeiden mukaan tilastoidaan vaativiksi asioiksi sellaiset asiat, jotka edellyttävät keskimäärin huomattavasti enemmän työtä tai erityisosaamista.

Vaativat asiat saavat saman painokertoimen kuin ns. tavanomaiset asiat, mutta niiden lukumääriä seurataan erikseen.

Vaativia asioita ovat:

Siviiliasiat: toimitusositus, osituksen moite, lastensuojelulain mukainen lapsen huostaanotto, pesänjakajan toimittama perinnönjako, testamentin moite, perinnönjaon moite, lakiosan täydennys, kiinteistön luovutuksesta johtuva riita, asunnon luovutukseen liittyvä riita, tasa-arvolakiin, yhdenvertaisuuslakiin ja yhteistoimintalakiin perustuvat riidat, potilasvahinkolain mukainen vahingonkorvaus, sopimusperusteinen vahingonkorvaus, tuotevastuulain mukainen vahingonkorvaus, vahingonkorvauslakiin perustuva riita

Rikosasiat: henkirikos, seksuaalirikos, talousrikos (mm. törkeä petos), törkeä huumausainerikos, työ-, virka-, ympäristö- yms. rikos

Painokertoimien muuttuminen

Painokertoimet uusien ohjeiden mukaisesti muuttuivat siten, että painokerroin lakimiesten antamasta oikeudellisesta puhelinneuvonnasta laski painokertoimesta yksi painokertoimeen 0,20.

Muita muutoksia ovat: Muun toimenpiteen painokerroin 3 muuttui painokertoimeksi 2. Uutena toimenpiteenä on avustaminen toimituksessa, jonka painokerroin on 10.

Käräjäoikeuden kirjallisen käsittelyn painokerroin 6 laski painokertoimeen 5. Käräjäoikeuden pääkäsittelyn ja suullisen käsittelyn tilalle tuli pelkästään suullinen käsittely, jonka painokerroin on 10. Aikaisemmin suullisen käsittelyn painokerroin oli 8 ja pääkäsittelyn 10. Korkeimman hallinto-oikeuden kirjallisen käsittelyn painokerroin laski painokertoimesta 22 painokertoimeen 13 ja korkeimman hallinto-oikeuden suullisen käsittelyn painokerroin 29 painokertoimeen 18. Erityistuomioistuimen suullisen käsittelyn painokerroin 10 nousi painokertoimeen 14.

Edellä mainituilla muutoksilla on ollut se vaikutus, etteivät tilastot ole täysin vertailukelpoisia verrattaessa tilastoja ennen vuotta 2007 ko. vuodesta alkaen oleviin tilastoihin.

Erityisesti painokertoimien muutos näkyy lakimiesten antaman oikeudellisen puhelinneuvonnan osalta, jossa painokerroin aleni 1/5 osaan aiemmasta, mikä aiheutti painotettuihin työmääriin laskua niissä oikeusaputoimistoissa, jotka ovat mukana oikeudellisen puhelinneuvonnan kokeilussa.

2.5 Oikeudellisen neuvonnan kokeilut

Oikeudellista puhelinneuvontaa on annettu ja seurattu tilastollisesti jo vuodesta 1998 Espoon ja Närpiön oikeusaputoimistoissa ja Seinäjoen oikeusaputoimistossa vuoden 2002 alusta. Syksyllä 2005 käynnistettiin valtakunnallinen oikeudellisen neuvonnan kokeilu, jolla jo olemassa olevaa kokeilua laajennettiin ja monipuolistettiin. Vuonna 2006 kokeiluun tuli mukaan uusia neuvontatoimistoja.

Julkisten oikeusavustajien antamaa oikeudellisen puhelinneuvonnan kokeilua jatketaan vuoden 2008 loppuun saakka. Oikeudellista puhelinneuvontaa antaa 20 oikeusaputoimistoa. Toimistohenkilöstön antama oikeusapuohjauksen kokeilu on vakinaistettu vuoden 2007 alusta. Oikeusapuohjausta valtakunnallisesta puhelinnumerosta antaa 16 oikeusaputoimistoa. Oikeusapuohjausta annetaan suomeksi, ruotsiksi ja saameksi. Tämän lisäksi kaikki oikeusaputoimistot kirjaavat ja tilastoivat oikeusapuohjauksen luonteisen opastuksen. Neuvontakokeilujen tavoitteena on turvata oikea-aikainen, asiantunteva ja luotettava oikeudellinen apu sitä tarvitseville sekä madaltaa kynnystä oikeudellisten asioiden

selvittämiseen ryhtymiselle. Valtakunnallisen oikeusapuohjauksen koordinointi siirtyi kesäkuun 2007 alusta oikeusministeriöltä Joensuun oikeusaputoimistolle.

Tarve oikeusturvan parantamiseen oli tullut esille useissa eri yhteyksissä ja esimerkiksi tuomioistuinlaitoksen kehittämiskomitea oli komiteamietinnössään kiinnittänyt asiaan huomiota ehdottamalla oikeuspalvelukeskusten perustamista. Alkuvaiheen uudistukseksi komitea ehdotti oikeussuojakeinoja koskevan valtakunnallisen puhelinneuvontapalvelun perustamista. Samoin oikeusturva-asiain neuvottelukunta oli sekin tuonut esiin oikeudellisen neuvonnan kehittämisen tarpeen.

Kokeilulla pyrittiin siihen, että ihmiset löytäisivät apua oikeudellisiin ongelmiinsa mahdollisimman nopeasti asioiden alkuvaiheessa ennen kuin ne kehittyvät vaikeasti hallittaviksi. Oikeusapuohjausta antaa oikeusaputoimistojen kokenut toimistohenkilökunta, kun taas oikeudellista puhelinneuvontaa antavat lakimiestutkinnon suorittaneet julkiset oikeusavustajat.

Oikeusapuohjauksessa asiakkaan kanssa kartoitetaan sitä, onko kysyjän syytä käännyä lakimiehen puoleen vai voiko jokin viranomainen tai muu taho olla hänelle avuksi. Puhelimessa kerrotaan, mistä asiasta löytyy lisätietoa samoin kuin esimerkiksi siitä, onko olemassa asian hoitamista helpottavia lomakkeita. Ohjaukseen ei ole palkattu uutta henkilökuntaa, vaan puhelinpäivystys on hoidettu muiden töiden ohella.

Oikeudellista puhelinneuvontaa antavaan, kokeilussa mukana olevaan oikeusaputoimistoon puhelut tulevat pääosin oikeusaputoimiston toimistohenkilökunnan ohjaamina. Asiakkaat voivat myös itse ajanvarauksen yhteydessä saada tiedon mahdollisuudesta saada asiassa puhelinneuvo, mikäli asia on laadultaan sellainen, ettei se edellytä käyntiä oikeusaputoimistossa neuvottelussa. Oikeudelliset puhelinneuvot annetaan pääsääntöisesti ajanvarauksella ja asiassa tehdään esteellisyytarkastus.

Oikeudellisia puhelinneuvoja seurataan asianhallintaohjelma Julian kautta. Näissä tehdään esteellisyytarkastus, mutta ei tuloksetyötä. Juliaan kirjataan puhelinneuvona vähintään soittajan nimi ja asia sekä vastapuoli. Mikäli puhelun aikana ilmenee, että kysyjälle varataan

aika neuvontaa antavasta oikeusaputoimistosta, neuvoa ei päätetä Juliaan puhelinneuvona, vaan puhelu on tällöin luonteeltaan ajanvarauksellinen. Oikeusapuohjausta seurataan Lotus Notes-ohjelman kautta merkitsemällä kustakin puhelusta pääasiaryhmä ja ohjaustoimenpide; asia päättyy, ohjattu ottamaan yhteyttä muualle, ohjattu ottamaan yhteyttä yksityiseen lakimieheen. Ohjauksen yhteydenottotapa eritellään sen mukaan, annetaanko ohjausta valtakunnallisesta vai toimiston omasta puhelinnumerosta vai tuleeko asiakas käymään toimistolla tai ottaa yhteyttä postitse/ sähköpostitse.

2.6 Vaikuttavuus

Julkiset oikeusavustajat ovat vaikuttaneet paitsi asianajotyössään myös useissa komiteoissa, työryhmissä ja valiokunnissa seuraavasti: oikeusapulain muutostarpeita valmisteleva työryhmä, oikeusturvapolitiikan strategiatiimi, oikeudellisen tiedon hankintaa valmisteleva työryhmä, Stakesin sosiaali- ja terveydenhuollon ulkopuolisten tekijöiden vaikutuksia toiminnan järjestämiseen ja asiakkaan oikeuksiin arvioiva asiantuntijatyöryhmä, Suomen Asianajajaliiton valtuuskunta, Suomen Asianajajaliiton paikallisosastojen hallitukset, Suomen Asianajajaliiton eettinen valiokunta, Oikeuslaitospäivä-työryhmä, kriminaaliasiamiehen seuranta- ja ohjausryhmä, oikeusministeriön sähköisen asioinnin työryhmä, oikeusturvapolitiikan vaikuttavuus- ja kustannustehokkuusprojekti, holvioikeuksien laatutyöryhmät, hallintolainkäytön kehittämistyöryhmä ja hallintolainkäytön yleisiä menettelysäännöksiä kehittämään asetettu työryhmä. Oikeusavustajat ovat myös olleet kuultavana eduskunnassa useita kertoja esim. lastensuojelulain muuttamisesta, oikeusapumaksun korottamisesta sekä tuottavuusohjelmasta OM:n hallinnonalalla, edunvalvonnan osalta PARAS-hankkeesta.

Tietoa oikeusavusta on pyritty tuomaan esiin Helsingin Sanomissa ja alueellisissa päivälehdissä. Lisäksi kaupunginosalehdissä sekä aikakaus- ja ammattilehdissä on ollut oikeusapua käsitteleviä kirjoituksia. Oikeusaputoimen johtaja Liisa Vehmas on toiminut Advokaatti-lehden kolumnistina ja oikeusaputoimen johtaja Hanna-Leena Tukeva Lakimies-aikakauskirjan toimitusneuvostossa. Julkinen oikeusavustaja Esa Kyllästinen on sen toimituskunnan jäsen, joka vastaa vuosittaisen Lakikirjan toimittamisesta.

Julkiset oikeusavustajat ovat myös käyneet puhumassa peruskoulujen 9. luokilla Asianajajaliiton Oikeuskasvatusprojektin mukaisesti.

Yhteistyö sidosryhmien eli tuomioistuinten, syyttäjien, asianajajalaitoksen ja useiden viranomaisten, kuten sosiaali-, poliisi- ja vankilaviranomaisten kanssa on ollut kaikilla toimialueilla pysyvää ja jatkuvaa.

Oikeusministeriön koulutusyksikkö tekee yhteistyötä ammattikorkeakoulujen kanssa oikeustradenomien kouluttamiseksi. Oikeusaputoimistot ovat toimineet muiden oikeushallinnon virastojen ohella harjoittelupaikkoina opiskelijoille. Oikeusministeriö on kouluttanut harjoittelutoimistoihin työelämäohjaajia, joiden tehtävänä on ohjata opiskelijoita.

Nelosen uutiset kysyi tammikuussa sähköpostitse syyttäjiltä, hovi- ja kärjäoikeuksisen tuomareilta sekä asianajajilta mielipiteitä oikeuslaitoksen säästöistä sekä vaihtoehtoisista säästökeinoista. Vastauksia saatiin yhteensä 515. Yhtenä kysymyksenä kysyttiin, pitäisikö oikeusaputoimistot lakkauttaa ja oikeusapu yksityistää. Yksityistäminen sai kannatusta vain asianajajilta ja heistäkin vain 25 % vastasi kysymykseen myöntävästi, mutta noin 30 % piti asiaa tutkimisen arvoisena. Sen sijaan tuomarikunnan ei oli varsin yksituumainen ja ei-vastauksen takana oli yli 80 % tuomarikunnasta.

2.7 Kansainvälinen vaikuttavuus

Maailman globaalisuus näkyy myös oikeusavussa monella tavalla. Kaikkein selvimmin se näkyy oikeusaputoimistojen asiakaskunnan kansainvälistymisessä. Ulkomaalaistaustaisia asiakkaita on lähes jokaisessa toimistossa, vain asiakasmäärät vaihtelevat. Eniten ulkomaalaistaustaisia asiakkaita lienee pääkaupunkiseudulla ja siellä Helsingin oikeusaputoimistossa. Toimistossa työharjoittelijana oleva tradenomi tutki päättötyössään toimiston ulkomaalaistaustaisten asiakkaiden kotimaita, sukupuolijakaumaa, ikää sekä käsiteltävän asian laatua. Tutkimuksesta selvisi, että tosiasiat poikkesivat toimistossa oletetusta. Asiakkaina oli enemmän naisia kuin miehiä, siviiliasioita oli enemmän kuin rikosasioita, asiakkaita oli 40-vuotiaiden ikäryhmässä enemmän kuin nuorten ryhmässä ja prosentteina ulkomaalaistaustaisia asiakkaita oli hieman yli 20 prosenttia oletetun 35

prosentin sijasta. Sen sijaan eri maita, joista asiakkaat olivat lähtöisin, oli ennakoitua suurempi määrä eli 86 eri maata.

Myös Vaasan oikeusaputoimistossa on väestöpohjaan suhteutettuna huomattavan paljon ulkomaalaistaustaisia asiakkaita.

Helsingin oikeusaputoimisto teki yhteistyötä koko vuoden tuolloisen ulkomaalaisviraston kanssa, jolloin kummankin toimiston käytännöt tulivat tutuiksi virastoissa.

Oikeusaputoimistot osallistui myös kotouttamistoimintaan.

Helsingin oikeusaputoimistossa on käynyt vuoden 2007 aikana tutustumassa oikeusapuun ryhmiä lukuisista maista, kuten Norjasta, Japanista, Ruotsista, Venäjältä ja Kiinasta. Lisäksi Budapestissä toimiva Itä-Euroopan oikeusapua avustava PILI-järjestö on vierailut Helsingin oikeusaputoimistossa. Helsingin oikeusaputoimistossa ovat vierailleet myös kaikki Helsingin käräjäoikeuden vaihtotuomarit, eli tuomareita Ranskasta, Espanjasta, Latviasta, Italiasta ja Virosta. Vaihtotuomarit ovat olleet aidosti kiinnostuneita oikeusapujärjestelmästä ja kirjeenvaihto oikeusapuasioista on jatkunut tuomareiden kanssa heidän kotimaahansa paluun jälkeenkin.

Joensuun oikeusaputoimistossa vieraili marraskuussa 2007 Petroskoista Oikeusakatemiian, Karjalan välimiestuomioistuimen, syyttäjänviraston, ulosottolaitoksen ja rekisteriviraston edustajia.

Oikeusaputoimen johtajat Arto Tiilikainen ja Liisa Vehmas vierailivat Petroskoissa vuoden 2007 aikana osallistumalla Petroskoin kansainväliseen oikeusapuseminaariin ja Arto Tiilikainen yhdessä hallintosihteerin Asta Ruokolaisen kanssa jatkokouluttamalla Petroskoin oikeusakatemiassa venäläisiä oikeusavustajia Finzakon II -hankkeessa. Liisa Vehmas osallistui Venäjällä sekä Irkutskin että Samaran alueen pyöreän pöydän konferenssiin, joissa kummassakin oli aiheena julkinen oikeusapujärjestelmä, Samaran konferenssiin osallistui myös hallintosihteerin Aira Sahikoski.

Irkutskin konferenssissa esitettiin alueen rekisteriviraston toimesta tehty oikeusapuvideo. Ryhmän suomalaisjäsenet pitivät videota hyvänä ideana ja mukana ollut hallitusneuvos Merja Muilu uskoi suomalaisesta oikeusavusta tehtävän videon palvelevan paitsi suomalaisia, erityisesti niitä venäläisiä ja kiinalaisia, jotka ovat olleet halukkaita omaksumaan osia suomalaisesta oikeusavusta oman oikeusapujärjestelmänsä kehittämiseen. Videon valmistelu aloitettiin antamalla se Stadian-ammattikorkean filmiosaston hankkeeksi. Käsikirjoitus, johon myös Irkutskissa mukana olleen ryhmän jäsenet osallistuivat, valmistui vuoden 2007 joulukuussa, mutta kuvaukset siirtyivät vuoden 2008 puolelle.

Oikeusaputoimen johtaja Marja-Leena Tervahauta osallistui kansliapäällikkö Kirsti Rissasen seurueessa Kiinaan tehtyyn matkaan, jonka aikana käsiteltiin oikeusviranomaisten kanssa laajasti erilaatuisia, mm. oikeusapuun ja sovittelutoimintaan liittyviä kysymyksiä.

3. TOIMINNALLINEN TEHOKKUUS

3.1 Toiminnallinen tehokkuus ja sen kehitys

Vuonna 2007 oikeusaputoimistojen nettotoimintamenot olivat noin 20,4 milj. euroa. Nettotoimintamenot olivat 5 % arvioitua vähemmän. Nettotoimintamenot ovat 2 % enemmän kuin vuonna 2006. Kustannukset ovat 4 % vähemmän kuin vuonna 2006.

Maksullisen toiminnan tulokertymä oli noin 4,2 milj. euroa, joka on 12 % arvioitua enemmän. Maksullisen toiminnan tulokertymä on 3 % enemmän kuin vuonna 2006. Oikeusapumaksujen tulokertymä oli noin 0,7 milj. euroa, joka on 5 % vähemmän kuin vuonna 2006. Vastapuolen laskutuksen tulokertymä oli noin 0,5 milj. euroa, joka on 8 % enemmän kuin vuonna 2006.

Oikeusaputoimistot tekevät oikeusapupäätökset sekä yksityisten asiamiesten hoitamisissa että oikeusaputoimistoissa hoidettavissa oikeusapuasioissa. Oikeusaputoimistot tekivät noin 20 000 oikeusapupäätöstä yksityisille asiamiehille, mikä oli 13 % arvioitua vähemmän. Oikeusaputoimistot tekivät 2 140 taloudellista selvitystä yksityisten asiamiesten asiakkaille.

Tämän lisäksi oikeusapupäätös tehtiin jokaisessa oikeusaputoimiston hoidettavaksi tullessa noin 52 000 asiassa.

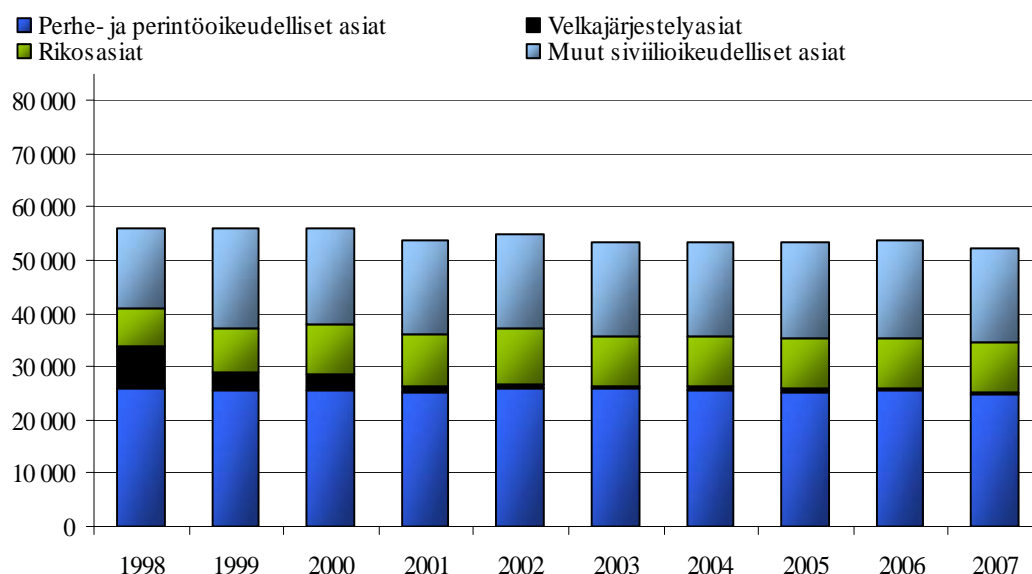
Taulukko 1. Valtion oikeusaputoimistojen toiminnallinen tehokkuus

	Toteutunut 2005	Toteutunut 2006	TAE 2007 *)	Tulossopimus 2007 tavoite	Toteutunut 2007	Vertailu edelliseen vuoteen	Vertailu tulossopi- muksen tavoittees- een
TOIMINNAN TEHOKKUUS							
TOIMINTAMENOT JA KUSTANNUKSET							
Toiminnan tulot	4 048	4 048	3 900	3 731	4 187	3 %	12 %
Toimintamenot, oikeusaputoimistot (brutto)	23 050	24 171	26 605	25 160	24 585	2 %	-2 %
Nettotoimintamenot (1000 €) yhteensä	19 002	20 123	22 705	21 429	20 398	1 %	-5 %
Kustannukset (1000 €)	24 127	27 652			26 633	-4 %	
Oikeusaputoimi	15 942	18 001			17 684	-2 %	
Tukitoiminnot	5 672	6 514			5 777	-11 %	
Poissaolot	2 512	3 137			3 172	1 %	
Maksullisen toiminnan tuotot (1000 €), LT	915	914			1 019	11 %	
Maksullisen toiminnan kokonaiskustannukset	1 011	1 293			1 521	18 %	
Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuus %	91 %	71 %			67 %	-6 %	
Maksullisen toiminnan tuotot (1000 €), JO	3 090	3 094			3 120	1 %	
Maksullisen toiminnan kokonaiskustannukset	7 881	8 682			8 594	-1 %	
Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuus %	39 %	36 %			36 %	0 %	
TOIMINNALLISET TAVOITTEET							
Taloudellisuus (€/ painotettu työmäärä)	82	89	83	91	99	11 %	9 %
Tuottavuus (painotettu työmäärä/hyv)	510	500	540	527	457	-9 %	-13 %

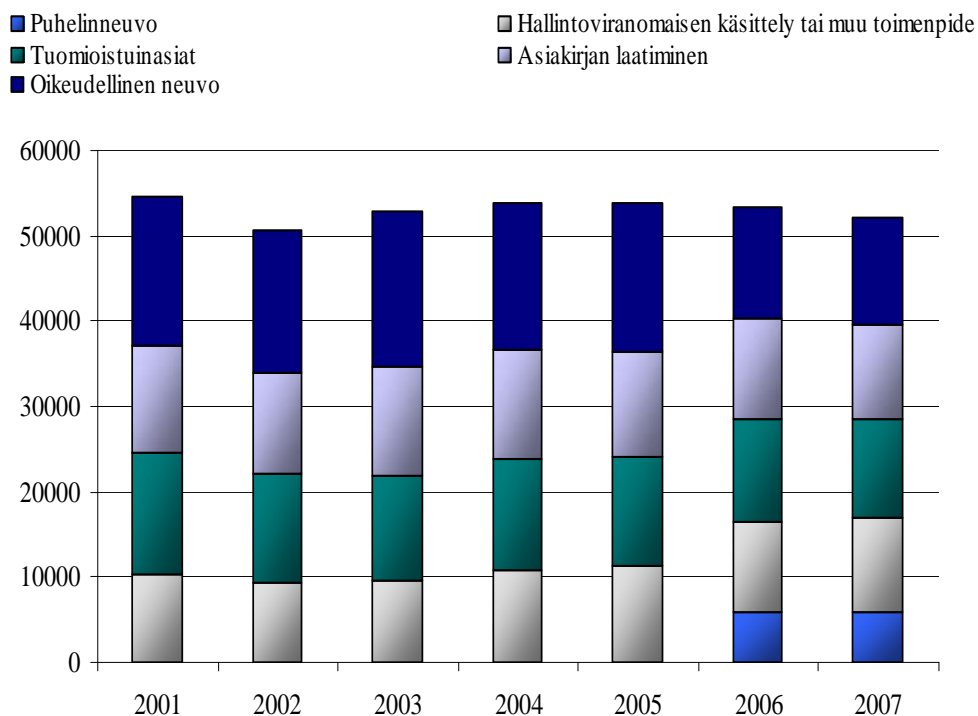
3.2 Tuotokset ja laadunhallinta

Vuonna 2007 valtion oikeusaputoimistoihin saapui yhteensä noin 52 000 asiaa. Asioita saapui 2 % edellistä vuotta vähemmän ja 8 % arvioitua vähemmän. Oikeusaputoimistojen asioista noin 82 % oli siviili- ja hallinto-oikeudellisia asioita. Siviili- ja hallinto-oikeudellisista asioista perhe- ja perintöoikeudellisia asioita oli 47 %, muita siviilioikeudellisia asioita 34 % ja 1 % velkajärjestelyasioita. Rikosasioiden osuus kaikista asioista oli 18 %.

Kuva 1. Oikeusaputoimistoihin saapuneet asiat 1998 - 2007

Oikeusaputoimistoissa käsiteltiin yhteensä 52 194 asiaa, mikä oli 2 % edellistä vuotta vähemmän ja 8 % arvioitua vähemmän. Oikeusaputoimistojen käsittelemistä asioista puhelinneuvonnan osuus oli 11 %, oikeudellisen neuvonnan osuus oli 24 %, asiakirjan laatimiseen päätyneiden asioiden osuus oli 21 %, tuomioistuimissa käsiteltiin 22 % asioista ja loput 22 % asioista päättyivät joko hallintoviranomaisen käsittelyyn tai muuhun toimenpiteeseen. Tyypillisimpiä tuomioistuinkäsittelyyn meneviä riita-asioita ovat lasten huoltoon ja elatukseen liittyvät asiat.

Kuva 2. Oikeusaputoimistoissa käsitellyt asiat v. 2001 - 2007

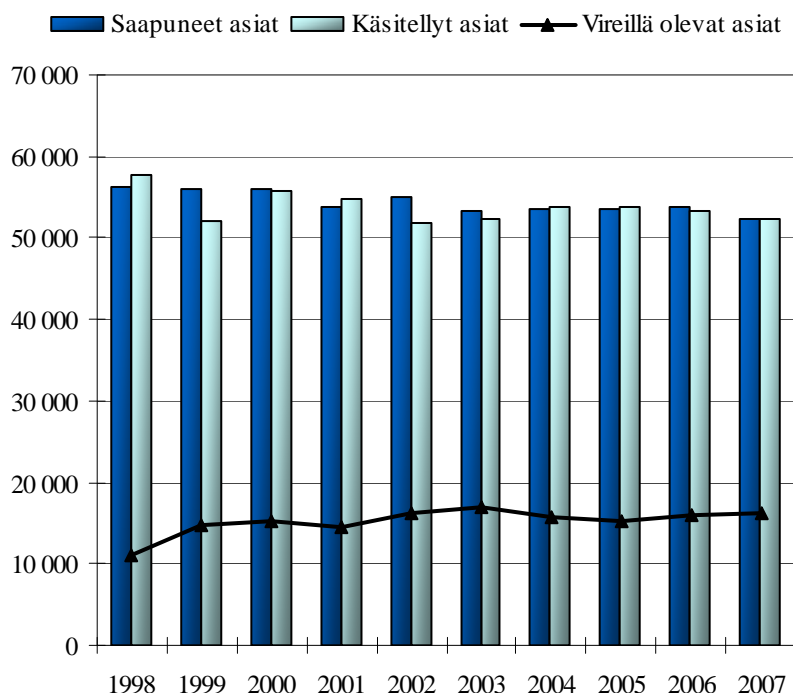
Oikeusaputoimistojen käsittelemistä asioista noin 4 % (2 160 kappaletta) oli vaativiksi luokiteltua asioita. Vaativia asioita oli eniten asiaryhmissä avioliitto- ja perheoikeudelliset asiat ja rikosasiat.

Oikeusaputoimistojen käsittelemistä asioista sovintoon riitaisessa asiassa päädyttiin noin 4 % asioista (1 835 kappaletta). Noin puolet (53 %) sovintoista tehtiin asiaryhmässä avioliitto- ja perheoikeudelliset asiat (975 sovintoa). Sovintojen määrä perintöasioissa oli noin 8 % (153 sovintoa). Sovintojen määrä huoneenvuokra-asioissa oli noin 8 % (149 sovintoa). Sovintoon päädyttiin noin 6 % rikosasioista (108 kappaletta).

Asiakkaan taloudellisen aseman perusteella oikeusapua annetaan korvauksetta tai osakorvausta vastaan. Tietyissä erityistilanteissa asiakasta voidaan palvella myös täyttä korvausta vastaan. Vuonna 2007 oikeusaputoimistojen hoitamista asioista 59 % hoidettiin korvauksetta. Osakorvausta vastaan oikeusapua annettiin 34 %:ssa asioista. Täyden korvauksen maksaneita asiakkaita oli noin 3 900, mikä on 7 % kaikista asioista.

Taulukko 2. Oikeusaputoimistojen tuotokset ja laadunhallinta

TUOTOKSET JA LAADUNHALLINTA	Toteutunut 2005	Toteutunut 2006	TAE 2007 tavoite	Tulossopim us 2007 tavoite	Toteutunut 2007	Vertailu edelliseen vuoteen	Vertailu tulossopimuksen tavoitteeseen
ASIAMÄÄRÄT							
<i>Oikeusaputoimistot</i>							
Saapuneet asiat	53 574	53 722		56 659	52 391	-2 %	-8 %
Siirtyneet asiat	15 656	16 021		16 261	16 214	1 %	0 %
TOIMINNALLISET TAVOITTEET							
<i>Oikeusaputoimistot</i>							
Käsitellyt asiat	53 861	53 351	55 300	56 650	52 194	-2 %	-8 %
Oikeusapupäätökset (kpl)	22 500	21 951	22 500	22 783	19 987	-9 %	-12 %
Oikeusapuohjaus (kpl)					13 003		
Suoritteiden laatu ja palvelukyky							
<i>Oikeusaputoimistot</i>							
Jonotusaika (pv)	11,8	6,7	12,0	7		-1,0	

Kuva 3. Oikeusaputoimistojen työtilanne 1998 – 2007

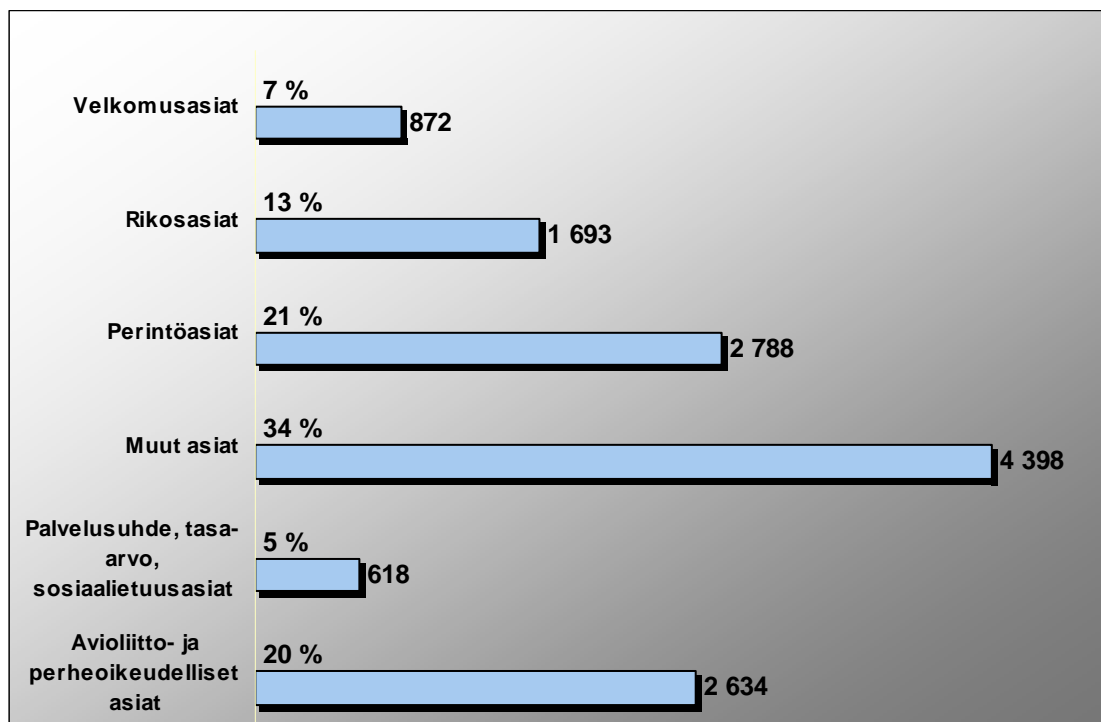
Oikeusapuohjaus

Oikeusapuohjaukseen tuli vuonna 2007 yhteensä noin 13 000 puhelua. Oikeusapuohjaukseen valtakunnalliseen numeroon tuli noin 3 800 puhelua (suomenkieliseen numeroon noin 3 700 puhelua ja noin 100 ruotsinkieliseen numeroon). Elisan raportin mukaan valtakunnalliseen suomenkieliseen numeroon tuli 4 200 vastattua puhelua ja ruotsinkieliseen 180 puhelua. Vuoden 2007 alusta alkaen kaikki oikeusaputoimistot ovat antaneet oikeusapuohjausta. Toimistoihin puheluita on tullut noin 7 500 puhelua. Oikeusapuohjausta ei anneta vain puhelimesta. Toimistoissa käyntejä on ollut noin 1 600 kappaletta ja sähköpostin, faksin tai kirjeen kautta annettua oikeusapuohjausta noin 100 kappaletta.

Ohjaukseen soitetuista puheluista 55 % päättyi puhelimesta annettuun ohjaukseen eikä vaatinut jatkotoimenpiteitä. Puheluista 36 % ohjattiin ottamaan yhteyttä toiseen viranomaiseen. Puheluista 9 % ohjattiin ottamaan yhteyttä yksityiseen lakimieheen. Puhelun keskimääräinen kesto oli 5 minuuttia suomenkielisessä ja 2,5 ruotsinkielisessä ohjauksessa.

Asiaryhmittäin eniten oli perintöasioihin liittyviä (21 %) sekä avioliitto-oikeutta ja perheoikeutta koskevia asioita (20 %).

Kuva 4. Oikeusapuohjauksen puhelut asiaryhmittäin vuonna 2007

Oikeusapupiirikohtainen tarkastelu

Turun oikeusapupiiri

Turun oikeusapupiirin henkilöstömäärä oli noin 108 henkilötyövuotta, joista julkisia oikeusavustajia oli noin 56 henkilötyövuotta ja kansliahenkilökuntaa noin 52 henkilötyövuotta.

Turun oikeusapupiiriin saapuvien asioiden kokonaismäärä oli 7 % arvioitua vähemmän. Turun oikeusapupiiriin asioita saapui yhteensä 12 479 kappaletta, joka on 3 % vähemmän kuin vuonna 2006.

Taulukko 3. Turun oikeusapupiirin saapuneet asiat vuosina 2001 - 2007

Vuosi	Perhe- ja perintöoikeudelliset asiat	Velkajärjestelyasiat	Rikosasiat	Muut siviilioikeudelliset asiat	Yhteensä	Vert. ed. vuoteen
2001	6 597	279	2 542	4 878	14 296	
2002	6 626	234	2 483	4 813	14 156	-1 %
2003	6 723	174	2 456	4 698	14 051	-1 %
2004	6 263	148	2 581	4 355	13 347	-5 %
2005	6 194	111	2 384	4 329	13 018	-2 %
2006	6 326	103	2 226	4 251	12 906	-1 %
2007	5 857	87	1 990	4 545	12 479	-3 %

Oikeusapupäätöksiä tehtiin 10 % arvioitua vähemmän. Oikeusapupäätöksiä tehtiin vuonna 2007 yhteensä 5 299 kappaletta, joka on 3 % vähemmän kuin vuonna 2006. Taloudellisia selvityksiä tehtiin vuonna 2007 yhteensä 539 kappaletta, joka on 5 % edellistä vuotta enemmän.

Turun oikeusapupiirin käsiteltyjen asioiden kokonaismäärä oli 10 % arvioitua vähemmän. Käsiteltyjen asioiden kokonaismäärä vuonna 2007 oli yhteensä 12 387 asiaa, joka on 3 % edellistä vuotta vähemmän.

Turun oikeusapupiirin käsittelemistä asioista noin 4 % (492 kappaletta) oli vaativaksi luokiteltuja asioita. Vaativia asioita oli eniten asiaryhmissä avioliitto- ja perheoikeudelliset asiat ja rikosasiat.

Turun oikeusapupiirin käsittelemistä asioista sovintoon riitaisessa asiassa päädyttiin noin 3 % asioista (424 sovintoa). Noin puolet (53 %) sovinnosta tehtiin asiaryhmässä avioliitto- ja perheoikeudelliset asiat (226 sovintoa). Sovintojen määrä perintöasioissa oli noin 6 % (27 sovintoa). Sovintojen määrä huoneenvuokra-asioissa oli noin 10 % (42 sovintoa). Sovintoon päädyttiin noin 7 % rikosasioista (31 sovintoa).

Taulukko 4. Turun oikeusapupiirin käsitellyt asiat (%) piirin kokonaisasiamäärästä vuosina 2001 - 2007

Vuosi	Puhelinneuvontakokeilun mukainen neuvo	Oikeudellinen neuvo	Hallintoviranomaisen käsittely tai muu toimenpide	Tuomioistuinasiat	Yhteensä
2001		32 %	41 %	27 %	100 %
2002		32 %	42 %	26 %	100 %
2003		32 %	43 %	25 %	100 %
2004		29 %	44 %	27 %	100 %
2005		28 %	44 %	28 %	100 %
2006	5 %	25 %	44 %	26 %	100 %
2007	5 %	27 %	43 %	25 %	100 %

Vaasan oikeusapupiiri

Vaasan oikeusapupiirin henkilöstömäärä oli noin 83 henkilötyövuotta, joista julkisia oikeusavustajia oli noin 41 henkilötyövuotta ja kansliahenkilökuntaa 42 henkilötyövuotta.

Vaasan oikeusapupiiriin saapuvien asioiden kokonaismäärä oli 9 % arvioitua vähemmän. Vaasan oikeusapupiiriin asioita saapui vuonna 2007 yhteensä 9 803 kappaletta, joka on 5 % edellisistä vuotta vähemmän.

Taulukko 5. Vaasan oikeusapupiiriin saapuneet asiat vuosina 2001 - 2007

Vuosi	Perhe- ja perintöoikeudelliset asiat	Velkajärjestelyasiat	Rikosasiat	Muut siviilioikeudelliset asiat	Yhteensä	Vert. Ed. vuoteen
2001	4 147	264	1 899	3 142	9 452	
2002	4 277	175	1 828	3 115	9 395	-1 %
2003	4 377	133	1 831	3 287	9 628	2 %
2004	4 421	91	2 013	3 449	9 974	4 %
2005	4 594	106	2 131	3 459	10 290	3 %
2006	4 681	83	2 099	3 418	10 281	0 %
2007	4 463	92	2 005	3 243	9 803	-5 %

Oikeusapupäätöksiä yksityisille asiamiehille tehtiin 23 % arvioitua vähemmän. Oikeusapupäätöksiä tehtiin vuonna 2007 yhteensä 2 313 kappaletta, joka on 17 % edellistä vuotta vähemmän. Taloudellisia selvityksiä tehtiin vuonna 2007 yhteensä 296 kappaletta, joka on 3 % edellistä vuotta enemmän.

Vaasan oikeusapupiirin käsiteltyjen asioiden kokonaismäärä on 7 % arvioitua vähemmän. Käsiteltyjen asioiden kokonaismäärä vuonna 2007 oli yhteensä 9 753 asiaa, joka on 4 % edellistä vuotta vähemmän.

Vaasan oikeusapupiirin käsittelemistä asioista noin 4 % (387 kappaletta) oli vaativaksi luokiteltuja asioita. Vaativia asioita oli eniten asiaryhmissä avioliitto- ja perhe-oikeudelliset asiat ja rikosasiat.

Vaasan oikeusapupiirin käsittelemistä asioista sovintoon riitaisessa asiassa päädyttiin noin 3 % asioista (315 sovintoa). Noin puolet (48 %) sovinnosta tehtiin asiaryhmässä avioliitto- ja perheoikeudelliset asiat (151 sovintoa). Sovintojen määrä perintöasioissa oli noin 9 % (27 sovintoa). Sovintojen määrä huoneenvuokra-asioissa oli noin 7 % (23 sovintoa). Sovintoon päädyttiin noin 6 % rikosasioista (19 sovintoa).

Taulukko 6. Vaasan oikeusapupiirin käsitellyt asiat (%) piirin kokonaisasiamäärästä vuosina 2001 - 2007

Vuosi	Puhelinneuvontakokeilun mukainen neuvo	Oikeudellinen neuvo	Hallintoviranomaisen käsittely tai muu toimenpide	Tuomioistuinasiat	Yhteensä
2001		31 %	40 %	29 %	100 %
2002		33 %	40 %	27 %	100 %
2003		37 %	38 %	25 %	100 %
2004		34 %	41 %	25 %	100 %
2005		34 %	43 %	23 %	100 %
2006	16 %	21 %	40 %	23 %	100 %
2007	13 %	23 %	42 %	22 %	100 %

Itä-Suomen oikeusapupiiri

Itä-Suomen oikeusapupiirin henkilöstömäärä oli noin 73 henkilötyövuotta, joista julkisia oikeusavustajia oli noin 35 henkilötyövuotta, oikeusneuvoja 1,6 henkilötyövuotta ja kansliahenkilöstöä noin 37 henkilötyövuotta. Vuoden 2007 aikana yksi osastosihteeri jäi eläkkeelle ja hänen virkansa on lakkautettu sekä yksi toimistosihteeri jäi osa-aikaeläkkeelle, joten vuoden lopussa kansliahenkilöstöä oli noin 35,2 henkilötyövuotta. Itä-Suomen oikeusapupiirin saapui vuonna 2007 yhteensä 9 138 asiaa, joka on 1 % edellistä vuotta enemmän. Saapuneiden asioiden määrä on tavoitteen mukainen.

Taulukko 7. Itä-Suomen oikeusapupiiriin saapuneet asiat vuosina 2001 - 2007

VUOSI	Perhe- ja perintöoikeudelliset asiat	Velkajärjestelyasiat	Rikosasiat	Muut siviilioikeudelliset asiat	Yhteensä	Vert. ed. vuoteen
2001	4 317	114	1 475	2 646	8 552	
2002	4 374	104	1 488	2 932	8 898	4 %
2003	4 318	88	1 435	2 697	8 538	-4 %
2004	4 285	72	1 414	2 745	8 516	0 %
2005	4 136	64	1 418	2 750	8 368	-2 %
2006	4 353	48	1 469	3 201	9 071	8 %
2007	4 444	49	1 494	3 151	9 138	1 %

Oikeusapupäätöksiä yksityisille asiamiehille tehtiin 14 % arvioitua vähemmän. Oikeusapupäätöksiä tehtiin vuonna 2007 yhteensä 2 623 kappaletta, joka on 11 % edellistä vuotta vähemmän. Taloudellisia selvityksiä tehtiin vuonna 2007 yhteensä 299 kappaletta, joka on 2 % enemmän kuin vuonna 2006.

Käsiteltyjen asioiden kokonaismäärä vuonna 2007 oli yhteensä 9 177 asiaa, joka on 2 % edellistä vuotta enemmän. Käsiteltyjen asioiden määrä oli tavoitteen mukainen.

Itä-Suomen oikeusapupiirin käsittelemistä asioista noin 4 % (331 kappaletta) oli vaativaksi luokiteltuja asioita. Vaativia asioita oli eniten asiaryhmissä avioliitto- ja perheoikeudelliset asiat ja rikosasiat.

Itä-Suomen oikeusapupiirin käsittelemistä asioista sovintoon riitaisessa asiassa päädyttiin noin 3 % asioista (252 sovintoa). Noin puolet (52 %) sovinnosta tehtiin asiaryhmässä avioliitto- ja perheoikeudelliset asiat (131 sovintoa). Sovintojen määrä perintöasioissa oli noin 12 % (31 sovintoa). Sovintojen määrä huoneenvuokra-asioissa oli noin 8 % (20 sovintoa). Sovintoon päädyttiin noin 6 % rikosasioista (14 sovintoa).

Taulukko 8. Itä-Suomen oikeusapupiirin käsitellyt asiat (%) piirin kokonaisasiamäärästä vuosina 2001 – 2007

Vuosi	Puhelinneuvontakokeilun mukainen neuvo	Oikeudellinen neuvo	Hallintoviranomaisen käsittely tai muu toimenpide	Tuomioistuinasiat	Yhteensä
2001		25 %	46 %	29 %	100 %
2002		26 %	47 %	27 %	100 %
2003		26 %	49 %	25 %	100 %
2004		25 %	49 %	26 %	100 %
2005		28 %	47 %	25 %	100 %
2006	14 %	22 %	42 %	22 %	100 %
2007	18 %	20 %	42 %	20 %	100 %

Helsingin oikeusapupiiri

Helsingin oikeusapupiirin henkilöstömäärä oli noin 68 henkilötyövuotta, joista julkisia oikeusavustajia oli noin 36 henkilötyövuotta ja kansliahenkilöstöä noin 32 henkilötyövuotta.

Helsingin oikeusapupiiriin saapui asioita 10 % arvioitua vähemmän. Helsingin oikeusapupiiriin saapui vuonna 2007 yhteensä 9 212 asiaa, joka on 4 % edellistä vuotta vähemmän.

Taulukko 9. Helsingin oikeusapupiiriin saapuneet asiat vuosina 2001 - 2007

Vuosi	Perhe- ja perintöoikeudelliset asiat	Velkajärjestelyasiat	Rikosasiat	Muut siviilioikeudelliset asiat	Yhteensä	Vert. ed. vuoteen
2001	5 247	79	1 953	3 570	10 849	
2002	5 562	58	2 716	3 652	11 988	10 %
2003	5 622	42	1 861	3 752	11 277	-6 %
2004	5 670	44	1 837	3 652	11 203	-1 %
2005	4 493	24	1 605	3 326	9 448	-16 %
2006	4 464	22	1 750	3 361	9 597	2 %
2007	4 251	26	1 794	3 141	9 212	-4 %

Oikeusapupäätöksiä yksityisille asiamiehille tehtiin 12 % arvioitua vähemmän. Oikeusapupäätöksiä tehtiin vuonna 2007 yhteensä 5 017 kappaletta, joka on 14 % edellistä vuotta vähemmän. Taloudellisia selvityksiä tehtiin vuonna 2007 yhteensä 471 kappaletta, joka on 17 % edellistä vuotta enemmän.

Helsingin oikeusapupiirin käsiteltyjen asioiden kokonaismäärä oli 9 % arvioitua vähemmän. Käsiteltyjen asioiden kokonaismäärä vuonna 2007 oli yhteensä 9 171 asiaa, joka on 4 % edellistä vuotta vähemmän.

Helsingin oikeusapupiiriin käsittelemistä asioista noin 6 % (523 kappaletta) oli vaativaksi luokiteltuja asioita. Vaativia asioita oli eniten asiaryhmissä avioliitto- ja perheoikeudelliset asiat, palvelusuhde- ja tasa-arvoasiat ja rikosasiat.

Helsingin oikeusapupiiriin käsittelemistä asioista sovintoon riitaisessa asiassa päädyttiin noin 4 % asioista (350 sovintoa). Noin puolet (57 %) sovinnosta tehtiin asiaryhmässä avioliitto- ja perheoikeudelliset asiat (201 sovintoa). Sovintojen määrä perintöasioissa oli noin 5 % (19 sovintoa). Sovintojen määrä huoneenvuokra-asioissa oli noin 9 % (31 sovintoa). Sovintoon päädyttiin noin 5 % rikosasioista (18 sovintoa).

Taulukko 10. Helsingin oikeusapupiirin käsitellyt asiat (%) piirin kokonaisasiamäärästä vuosina 2001 - 2007

Vuosi	Puhelinneuvontakokeilun mukainen puhelinneuvo	Oikeudellinen neuvo	Hallintoviranomaisen käsittely tai muu toimenpide	Tuomioistuinasiat	Yhteensä
2001		46 %	33 %	21 %	100 %
2002		46 %	35 %	19 %	100 %
2003		49 %	35 %	17 %	100 %
2004		44 %	37 %	19 %	100 %
2005		46 %	36 %	18 %	100 %
2006	16 %	28 %	36 %	20 %	100 %
2007	18 %	25 %	36 %	21 %	100 %

Kouvolan oikeusapupiiri

Kouvolan oikeusapupiirin henkilöstömäärä oli noin 54 henkilötyövuotta, joista julkisia oikeusavustajia oli noin 26 henkilötyövuotta, oikeusneuvoja 1 henkilötyövuosi ja kansliahenkilöstöä noin 27 henkilötyövuotta.

Kouvolan oikeusapupiiriin saapui asioita 7 % arvioitua vähemmän. Kouvolan oikeusapupiiriin saapui vuonna 2007 yhteensä 5 355 asiaa, joka on edellisen vuoden tasoa.

Taulukko 11. Kouvolan oikeusapupiiriin saapuneet asiat vuosina 2001 – 2007

Vuosi	Perhe- ja perintöoikeudelliset asiat	Velkajärjestelyasiat	Rikosasiat	Muut siviilioikeudelliset asiat	Yhteensä	Vert. ed. vuoteen
2001	2 253	56	962	1 427	4 698	
2002	2 370	55	923	1 512	4 860	3 %
2003	2 286	34	943	1 436	4 699	-3 %
2004	2 288	42	1 007	1 493	4 830	3 %
2005	2 714	71	1 050	1 769	5 604	16 %
2006	2 587	31	1 043	1 711	5 372	-4 %
2007	2 801	41	903	1 610	5 355	0 %

Oikeusapupäätöksiä yksityisille asiamiehille tehtiin 13 % arvioitua vähemmän. Oikeusapupäätöksiä tehtiin vuonna 2007 yhteensä 1 657 kappaletta, joka on 4 % edellistä vuotta vähemmän. Taloudellisia selvityksiä tehtiin vuonna 2007 yhteensä 229 kappaletta, joka on 8 % edellistä vuotta enemmän.

Kouvolan oikeusapupiirin käsiteltyjen asioiden kokonaismäärä oli 7 % arvioitua vähemmän. Käsiteltyjen asioiden kokonaismäärä vuonna 2007 oli yhteensä 5 335 asiaa, joka on 1 % edellistä vuotta vähemmän.

Kouvolan oikeusapupiirin käsittelemistä asioista noin 4 % (239 kappaletta) oli vaativaksi luokiteltuja asioita. Vaativia asioita oli eniten asiaryhmissä avioliitto- ja perheoikeudelliset asiat, palvelusuhde- ja tasa-arvoasioissa ja rikosasioissa.

Kouvolan oikeusapupiirin käsittelemistä asioista sovintoon riitaisessa asiassa päädyttiin noin 4 % asioista (235 sovintoa). Noin puolet (53 %) sovinnosta tehtiin asiaryhmässä avioliitto- ja perheoikeudelliset asiat (125 sovintoa). Sovintojen määrä perintöasioissa oli noin 11 % (26 sovintoa). Sovintojen määrä huoneenvuokra-asioissa oli noin 6 % (14 sovintoa). Sovintoon päädyttiin noin 2 % rikosasioista (5 sovintoa).

Taulukko 12. Kouvolan oikeusapupiirin käsitellyt asiat (%) piirin kokonaisasiamäärästä vuosina 2001 – 2007

Vuosi	Puhelinneuvontakokeilun mukainen neuvo	Oikeudellinen neuvo	Hallintoviranomaisen käsittely tai muu toimenpide	Tuomioistuinasiat	Yhteensä
2001		31 %	41 %	28 %	100 %
2002		31 %	44 %	25 %	100 %
2003		30 %	44 %	26 %	100 %
2004		30 %	42 %	27 %	100 %
2005		31 %	43 %	26 %	100 %
2006	2 %	28 %	44 %	26 %	100 %
2007	4 %	29 %	44 %	23 %	100 %

Rovaniemen oikeusapupiiri

Rovaniemen oikeusapupiirin henkilöstömäärä oli noin 67 henkilötyövuotta, joista julkisia oikeusavustajia oli noin 33 henkilötyövuotta, oikeusneuvoja 1 henkilötyövuosi ja kansliahenkilöstöä noin 33 henkilötyövuotta.

Rovaniemen oikeusapupiiriin saapui asioita 13 % arvioitua vähemmän. Rovaniemen oikeusapupiiriin saapui vuonna 2007 yhteensä 6 404 asiaa, joka on 1 % edellistä vuotta vähemmän.

Taulukko 13. Rovaniemen oikeusapupiiriin saapuneet asiat vuosina 2001 - 2007

Vuosi	Perhe- ja perintöoikeudelliset asiat	Velkajärjestelyasiat	Rikosasiat	Muut siviilioikeudelliset asiat	Yhteensä	Vert. ed. vuoteen
2001	2 694	194	951	2 049	5 888	
2002	2 658	190	937	1 923	5 708	-3 %
2003	2 687	101	893	1 823	5 504	-4 %
2004	2 680	155	897	1 942	5 674	3 %
2005	3 164	104	1 113	2 465	6 846	21 %
2006	3 048	91	1 042	2 314	6 495	-5 %
2007	3 009	103	1 049	2 243	6 404	-1 %

Oikeusapupäätöksiä tehtiin 5 % arvioitua vähemmän. Oikeusapupäätöksiä tehtiin vuonna 2007 yhteensä 3 078 kappaletta, joka on 4 % edellistä vuotta vähemmän. Taloudellisia selvityksiä tehtiin vuonna 2007 yhteensä 306 kappaletta, joka on 7 % vähemmän kuin vuonna 2006.

Rovaniemen oikeusapupiiriin käsiteltyjen asioiden kokonaismäärä oli 15 % arvioitua vähemmän. Käsiteltyjen asioiden kokonaismäärä vuonna 2007 oli yhteensä 6 371 asiaa, joka on 1 % edellistä vuotta vähemmän.

Rovaniemen oikeusapupiiriin käsittelemistä asioista noin 3 % (201 kappaletta) oli vaativaksi luokiteltuja asioita. Vaativia asioita oli eniten asiaryhmissä avioliitto- ja perheoikeudelliset asiat, palvelusuhde- ja tasa-arvoasioissa ja rikosasioissa.

Rovaniemen oikeusapupiirin käsittelemistä asioista sovintoon riitaisessa asiassa päädyttiin noin 4 % asioista (268 sovintoa). Noin puolet (53 %) sovintoista tehtiin asiaryhmässä avioliitto- ja perheoikeudelliset asiat (143 sovintoa). Sovintojen määrä perintöasioissa oli noin 9 % (24 sovintoa). Sovintojen määrä huoneenvuokra-asioissa oli noin 7 % (20 sovintoa). Sovintoon päädyttiin noin 8 % rikosasioista (22 sovintoa).

Taulukko 14. Rovaniemen oikeusapupiirin käsitellyt asiat (%) piirin kokonaisasiamäärästä vuosina 2001 – 2007

Vuosi	Puhelinneuvontakokeilun mukainen neuvo	Oikeudellinen neuvo	Hallintoviranomaisen käsittely tai muu toimenpide	Tuomioistuinasiat	Yhteensä
2001		21 %	53 %	26 %	100 %
2002		23 %	52 %	26 %	101 %
2003		24 %	52 %	23 %	100 %
2004		23 %	52 %	24 %	100 %
2005		24 %	55 %	21 %	100 %
2006	9 %	21 %	51 %	19 %	100 %
2007	7 %	22 %	50 %	21 %	100 %

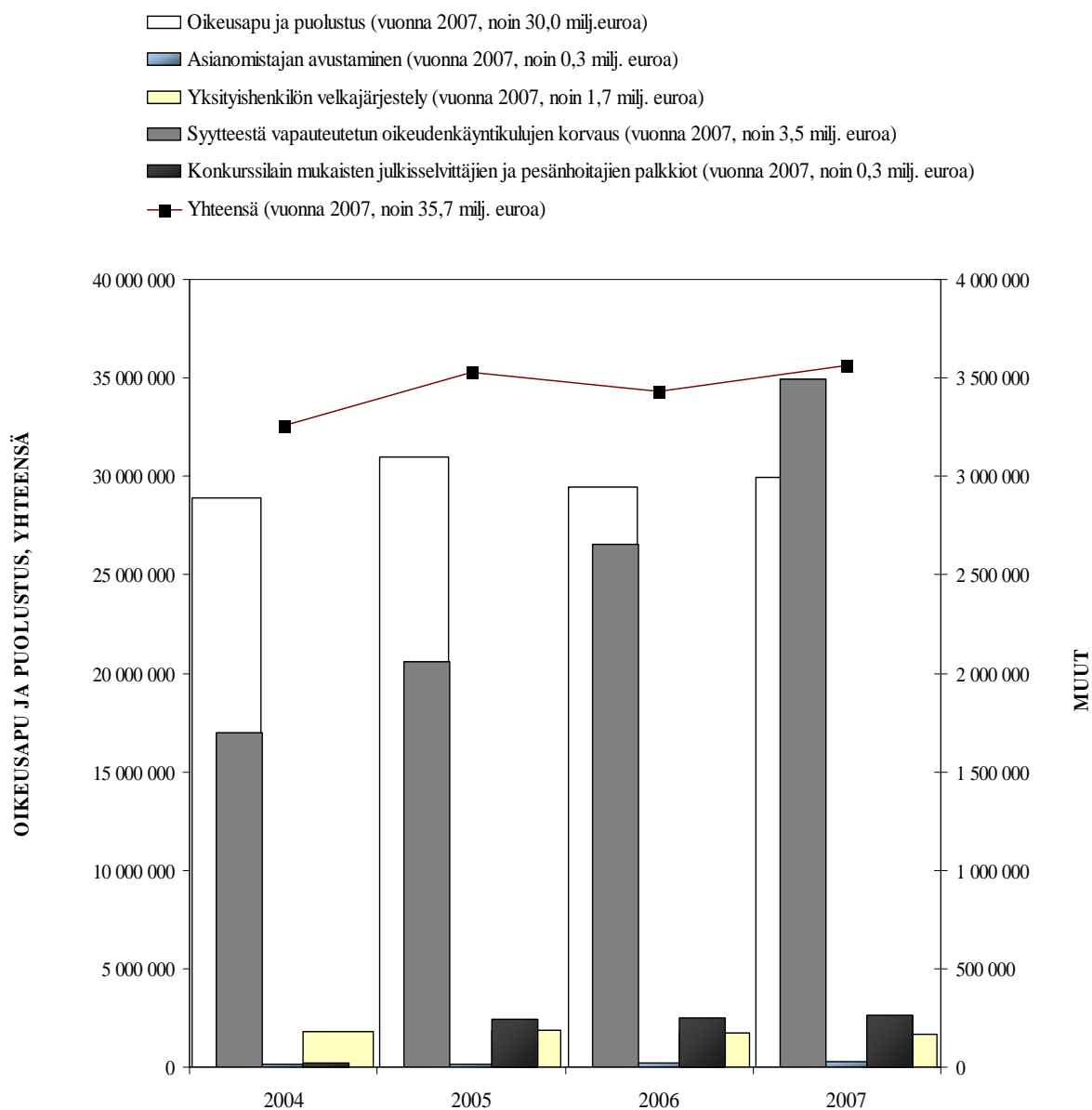
4. YKSITYISILLE OIKEUSAVUSTAJILLE MAKSETTAVAT KORVAUKSET

Vuoden 2007 talousarviossa momentille myönnettiin määrärahaa noin 32,4 milj. euroa. Määrärahaa saa käyttää oikeusapulain (257/2002), yksityishenkilön velkajärjestelystä annetun lain (571/1993), oikeudenkäynnistä rikosasioissa annetun lain (689/1997) sekä konkurssilain (120/2004) soveltamisesta aiheutuvien menojen maksamiseen. Vuonna 2007 yksityisille avustajille maksetut palkkiot ja kulukorvaukset olivat yhteensä noin 35,7 milj. euroa, mikä on noin 4 % edellistä vuotta enemmän.

Yksityinen avustaja määrättiin 31 680 asianosaiselle joko oikeusapulain, oikeudenkäynnistä annetun rikoslain tai eräiden muiden lakien perusteella. Menot per asianosainen olivat 975 euroa, joka on 4 % enemmän kuin vuonna 2006. Yksityisille asiamiehille oikeusavusta

suoritettavista kustannuksista 74 % kertyy käräjäoikeuksista, 18 % hovioikeuksista ja 8 % muista tuomioistuimista. Tuomioistuinasioista rikosasiat ovat oikeusapuasioista määrällisesti ja kustannuksiltaan suurin asiaryhmä. Rikosasioiden määrä (noin 27 000 kpl) ja kustannukset (noin 28,4 milj. euroa) ovat pysyneet edellisen vuoden tasolla.

Kuva 5. Yksityisille oikeusavustajille maksettavat korvaukset vuosina 2004 - 2007

Oikeusavun ja puolustuksen korvaukset olivat noin 30,0 milj. euroa, joka on noin 2 % enemmän kuin vuonna 2006. Syytteestä vapautettujen oikeudenkäyntikulujen korvaukset olivat noin 3,4 milj. euroa, joka on 31 % enemmän kuin vuonna 2006. Syytteestä vapautettujen oikeudenkäyntikulujen kappalemäärä oli noin 100 enemmän kuin vuonna 2006. Yksityishenkilön velkajärjestelylain perusteella maksettiin korvauksia selvittäjille noin 1,6 milj. euroa, joka on 5 % edellistä vuotta vähemmän.

5. HENKISTEN VOIMAVAROJEN HALLINTA JA KEHITTÄMINEN

Oikeusaputoimistojen henkilöstömäärä vuonna 2007 oli noin 457 henkilötyövuotta (sis. työllisyysvaroin palkatut ja korkeakouluharjoittelijat). Johtavia julkisia oikeusavustajia oli noin 64 henkilötyövuotta, julkisia oikeusavustajia noin 163 henkilötyövuotta, osastosihteereitä noin 39 henkilötyövuotta, toimistosihteereitä noin 183 henkilötyövuotta, oikeusneuvoja noin 4 henkilötyövuotta, harjoittelijoita noin 4 henkilötyövuotta.

Oikeusaputoimistojen henkilöstön keski-ikä oli 49,1 vuotta (48,7). Henkilöstömäärästä 75 % on naisia ja 25 % miehiä. Oikeusaputoimistojen vakinaisten virkamiesten määrä on vähentynyt edellisestä vuodesta (3 %). Määräaikaisten virkamiesten määrä on lisääntynyt edellisestä vuodesta (3 %). Henkilöstön sairauspoissaolot ovat vähentyneet hieman edellisestä vuodesta (0,3 pv). Työterveyshuollon kustannukset ovat kasvaneet edellisestä vuodesta (3 %).

Oikeusaputoimistojen henkilöstöstä 45 - 59-vuotiaita oli 291 henkilöä (60 %). Henkilöstöstä 60 – 65-vuotiaita oli 55 henkilöä (11 %).

Oikeusaputoimistoissa on käytössä työajanseurantajärjestelmä TARMO. Työajanseurantajärjestelmän toiminnoille kohdistettu työaika oli noin 466 henkilötyövuotta vuonna 2007. Toimintoketjuittain tarkasteltuna toimintoketjuun oikeusaputoimi käytettiin noin 321 htv:ta, toimintoketjuun tukitoiminto noin 30 htv:ta, toimintoketjuun taloushallinnon tukitoiminto noin 21 htv:ta, toimintoketjuun henkilöstöhallinnon tukitoiminto noin 2 htv:ta, toimintoketjuun henkilöstön kehittämiseen noin 14 htv:ta, toimintoketju tietotekniikka noin 4

htv ja toimintoketju poissaolot noin 64 htv:ta. Oikeushallinnon palvelukeskuksen ja tietotekniikkakeskuksen vyörytetyt erät olivat noin 10 htv:ta.

Toimintokohtaiset kokonaiskustannukset olivat noin 26,7 milj. euroa. Henkilöstökustannukset olivat noin 20,7 milj. euroa.

Toimintoketjuittain tarkasteltuna toimintoketjun oikeusaputoimi kokonaiskustannukset olivat noin 17,6 milj. euroa. Henkilöstökustannukset noin 14,7 milj. euroa.

Toimintoketjun tukitoiminto kokonaiskustannukset olivat noin 1,7 milj. euroa. Henkilöstökustannukset olivat noin 1,4 milj. euroa.

Toimintoketjun taloushallinnon tukitoimintojen kokonaiskustannukset olivat noin 0,9 milj. euroa. Henkilöstökustannukset olivat noin 0,8 milj. euroa.

Toimintoketjun henkilöstön kehittäminen kokonaiskustannukset olivat noin 1,1 milj. euroa. Henkilöstökustannukset olivat noin 0,6 milj. euroa.

Toimintoketjun tietotekniikka kokonaiskustannukset olivat noin 0,2 milj. euroa. Henkilöstökustannukset olivat noin 0,1 milj. euroa.

Toimintoketjun poissaolot kokonaiskustannukset olivat noin 3,2 milj. euroa. Henkilöstökustannukset olivat noin 2,7 milj. euroa.

Oikeushallinnon palvelukeskukselta ja oikeushallinnon tietotekniikkakeskukselta vyörytetyt kokonaiskustannukset olivat noin 1,8 milj. euroa. Henkilöstökustannukset olivat noin 0,4 milj. euroa.

Vuonna 2007 osa oikeusaputoimistoista aloitti Hertta-ohjelman käytön henkilöstöhallinnon aputyövälineenä. Tarkoitus on vuonna 2008 laajentaa Hertan käyttö kaikkiin oikeusaputoimistoihin.

Vuosina 2007 - 2008 jatketaan johtavien julkisten oikeusavustajien johtamiskoulutusta. Koulutuksen pääpaino on henkilöstön muutosjohtamisessa, henkilöstösuunnittelussa ja virkarakenteen kehittämisessä. Koulutuksen yhteydessä laaditaan toimistokohtainen henkilöstösuunnitelma ja sen osana eläköitymissuunnitelma.

Johtavat julkiset oikeusavustajat laativat kaikkien 60 vuotta täyttäneiden henkilöiden kanssa koko henkilöstöä koskevat eläköitymissuunnitelmat. Eläköitymissuunnitelma laaditaan tavoite- ja kehityskeskustelujen yhteydessä. Eläköitymissuunnitelmat toimitetaan oikeusministeriön oikeusapuyksikölle ja oikeusaputoimen johtajalle. Eläköitymissuunnitelmien laadinta toteutetaan koko oikeusministeriön hallinnonalalla.

Oikeusministeriön hallinnonalan henkilöstöstrategia vuosille 2008 - 2011 valmistui syksyn 2007 aikana. Oikeushallinnon henkilöstöstrategia on valmistunut syksyllä 2004 ja asiakirja on nähtävissä intranet ILONASSA. Toimistojen tulee soveltaa henkilöstöstrategian periaatteita toiminnassaan.

Oikeusaputoimistojen johtavat julkiset oikeusavustajat käyvät vuoden aikana toimiston henkilöstön kanssa tulos- ja kehityskeskustelut.

Työsuojeluasioissa oikeusapupiiri muodostaa työsuojeluyksikön. Oikeusaputoimen johtajat toimivat työsuojelupäällikköinä ja kussakin piirissä on valittu työsuojeluvaltuutettu ja varavaltuutetut. Helsingin ja Vaasan oikeusapupiireissä on toiminut työsuojelutoimikunnat. Muissa piireissä työsuojeluhenkilöstö on kokoontunut muuten.

Keski-Suomen työsuojelupiiri tarkasti keväällä 2007 Jyväskylän, Jämsän ja Äänekosken oikeusaputoimistot Vaasan oikeusapupiirissä.

Maakunta-arkistot ovat suorittaneet arkistotarkastuksia eri oikeusaputoimistoissa.

Kelan myöntämiä Aslak-kursseja on hyödynnetty jaksamisen tukena.

KAIKU-ohjelman periaatteita sovelletaan edelleen. Oikeusapusektorilla on oma Kaiku-kehittäjä oikeusaputoimen johtaja Liisa Törnwall, joka pyrkii myötävaikuttamaan siihen, että Valtiokonttorin Kaiku-teemaa toteutetaan myös käytännössä.

Taulukko 15. Oikeusaputoimistojen henkilöstövoimavarat

HENKILÖSTÖVOIMAVARAT (Oikeusapu)	Toteutunut 2005	% osuus	Toteutunut 2006	% osuus	Toteutunut 2007	% osuus	vert. ed. v.
1.Henkilöstömäärä, rakenne ja kulut							
henkilötyövuodet (sis. työllisyysvaroin palkatut ja korkeakouluharjoittelijat)	450,5		458,0		456,5		-1,5
henkilöstömäärä	475		471		484		13,0
naiset	352	74,1	349	74,1	362	74,8	13,0
miehet	123	25,9	122	25,9	122	25,2	0,0
vakinaiset	431	90,7	431	91,5	428	88,4	-3,0
naiset	324	68,2	326	69,2	322	66,5	-4,0
miehet	107	22,5	105	22,3	106	21,9	1,0
määräaikaiset	44	9,3	40	8,5	56	11,6	16,0
naiset	28	5,9	23	4,9	40	8,3	17,0
miehet	16	3,4	17	3,6	16	3,3	-1,0
kokoaikaiset	461	97,1	456	96,8	467	96,5	11,0
naiset	339	71,4	335	71,1	346	71,5	11,0
miehet	122	25,7	121	25,7	121	25,0	0,0
osa-aikaiset	14	2,9	15	3,2	17	3,5	2,0
naiset	13	2,7	14	3,0	16	3,3	2,0
miehet	1	0,2	1	0,2	1	0,2	0,0
keski-ikä	48,1		48,7		49,1		0,4
naiset	48		48,8		49,2		0,4
miehet	48,4		48,2		48,9		0,7
yli 45-vuotiaiden osuus henkilöstöstä	70,9		73,5		72,3		-1,1
tehty työajan osuus säännöllisestä vuosityöajasta %	74,2		74,2		76,6		2,4
kokonaistyövoimakustannukset €/vuosi	23 115 703		25 415 326				
tehdyn työajan palkat, % osuus palkkasummasta	79,1		82,7				
välilliset työvoimakustannukset	7 904 899		8 517 366				
ja niiden % osuus tehdyn työajan palkoista	52,0		50,4				
2.Työhyvinvointi							
työtyytyväisyysindeksi	-		-		-		
vaihtuvuus							
lähtövaihtuvuus % (ulkoiset päätyneet palvelussuhteet)	11,6		13,9		7,0		-6,9
tulovaihtuvuus % (ulkoiset alkaneet palvelussuhteet)	13,0		13,3		8,7		-4,6
työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyminen % henkilöstöstä	0,8		0,8		0		-0,8
sairauspoissaolot, työpäivää/htv	9,4		10,0		9,7		-0,3
työterveyshuolto, €/htv	314,1		234,7		242,2		3 %
3. Osaaminen							
koulutustasoindeksi	5,7		5,7		5,7		0,0
naiset	5,3		5,3		5,3		0,0
miehet	6,8		6,8		6,8		0,0
koulutuksen pituus, työpäivää/koulutettu	5,3		6		4,7		-1,3
koulutuspanostus, työpäivää/htv	4,9		5,7		4,1		-1,7
koulutus ja kehittäminen, €/htv	839,5		899,1		456,5		-49 %
	167 754		188 026		233 955		
henkilöstön arvo, €	833		346		315		24 %

6. SISÄISEN VALVONNAN ARVIOINTI- JA VAHVISTUSLAUSUMA

Oikeusaputoimi siirtyi kunnilta valtiolle vuonna 1998, jolloin siirryttiin kunnallisesta, lautakuntapohjaisesta toiminta- ja valvontajärjestelmästä oikeusministeriön hallinnonalalle. Samalla toimistoja yhdistettiin aiempaa isommiksi, itsenäisiksi virastoiksi ja luotiin oikeusaputoimen johtaja -järjestelmä hovioikeuspiirirajoja noudattaen.

Ohjaus- ja valvontajärjestelmä muodostui kolmiportaiseksi. Oikeusministeriö vastaa sektorin strategisesta suunnittelusta ja linjauksista sekä hallinnonalan kokonaisohjauksesta ja seurannasta. Oikeusaputoimen johtajat vastaavat oikeusapupalveluiden tasapuolisesta tarjonnasta piirinsä alueella, käyvät vuosittaiset tulosneuvottelut ja ovat määrättyinä piirinsä työsuojelupäälliköiksi. Oikeusaputoimistoissa johtava julkinen oikeusavustaja huolehtii sisäisen valvonnan järjestämisestä ja henkilöstö puolestaan on vastuussa omiin tehtäviinsä kuuluvista asianmukaisista menettelytavoista.

Oikeusapusektori on valtiolle siirryttyään vajaan kymmenen vuoden aikana pääosin omaksunut valtionhallinnon toimintatavat velvoitteineen, vastuineen ja raportointeineen. Kaikki toimistot ovat laatineet työjärjestyksensä, joita päivitetään tarpeen mukaan, myös sisäiset määräykset ovat ajan tasalla.

Kussakin toimistossa on laadittu jo aiemmin viestintäsuunnitelma sekä pelastus- ja valmiussuunnitelma ja tietoturvasuunnitelma, siihen liittyvä toipumissuunnitelman mallisuunnitelma on valmisteilla. Julia-asianhallintajärjestelmää päivitetään jatkuvasti.

Oikeusapusektorin siirtyminen oikeushallinnon palvelukeskuksen asiakkaaksi 1.4.2006 on aiheuttanut ja tulevana vuosina aiheuttaa toimistoissa uudenlaisia seuranta- ja valvontatoimia ja yhteisiä sopimuksia palvelukeskuksen kanssa menettelytavoista. Tehtävien siirto ei sujunut ongelmitta ja niiden hallinnassa on vielä kehitettävää.

Oikeusaputoimistoissa valtionhallinnon valvonnan lisäksi on aina ollut velvollisuus noudattaa toimeksiantojen hoidossa myös hyvää asianajajatapaa, josta siitakin Suomen Asianajajaliiton valvonnassa syntyy hyvä perusta asianmukaisille toimintatavoille.

Vuosittaisissa tulosneuvotteluissa oikeusministeriö, oikeusaputoimen johtajien kanssa varmistaa strategisten suunnitelmiensa eteenpäin menon ja saa palautetta oikeusapupiireistä vastaista päätöksentekoa varten.

Oikeusaputoimen johtajat yhdessä oikeusministeriön kanssa pitävät lähes kuukausittain kokouksia, joissa oikeusministeriössä vireillä olevia asioita myös työstetään eteenpäin. Tulosneuvotteluissa toimistojen kanssa käydään yksityiskohtaisesti läpi kunkin yksikön tilanne ja neuvotellaan mahdollisesti havaittuihin epäkohtiin liittyvistä korjaavista toimenpiteistä. Toimistoissa pidetään toimistokokouksia ja raportointijärjestelmät ovat pääosin kunnossa, yksiköt ovat pieniä ja tietojen vaihto johdon ja henkilöstön kesken vaivatonta.

Oikeusapusektorille ominaista on se, että oikeusaputoimeksiantojen hoitamisessa julkiset oikeusavustajat toimivat varsin pitkälti oman harkintansa mukaan oikeusapulainsäädännön, muiden määräysten ja normien pohjalta sekä hyvää asianajajatapaa noudattaen, mutta tilanne valvonnan ja sen systematisoinnin kannalta on haasteellinen.

Lahden oikeusaputoimistossa vuonna 2006 toimitetussa tarkastuksessa todettiin johtopäätöksensä, että toimintaympäristö ja toimintarakenteet ovat kunnossa. Yleisellä tasolla asia lienee muissakin toimistoissa samoin. Riskien tunnistamisessa, arvioinnissa ja hallinnassa sekä valvontatoimenpiteissä sen sijaan on kehittämisen varaa. Riskienhallintamenettelyt eivät olleet systemaattisia ja dokumentoituja. Samoin sisäisen valvonnan rakenteet ovat jäsentymättömiä eikä valvontatoimenpiteitä ole kuvattu.

Puutteellisuutta havaittiin myös siinä, että valvontatoimenpiteiden onnistumista on vaikea määrittää ja samasta syystä myös luotettavan seurannan arviointi on vaikeaa.

Lopputulena oikeusapusektorin osalta voidaan todeta perusasioiden olevan kunnossa mutta kehitettävää on nimenomaan yhteisten mallinnettavien ja mitattavissa olevien riskien hallintaan, kontrolli- ja seurantajärjestelmään liittyvien menettelytapojen luomisessa.

Kyse on siis yksittäistä toimistoa laajemmasta kehittämishankkeesta, joka koskee koko hallinnon alaa ja jossa yksittäiset toimistot voivat vain lähinnä terävöittää omia järjestelmiään annetuissa puitteissa mutta kokonaisvastuu kehittämistyöstä on oikeusministeriöllä yhdessä oikeusaputoimen johtajien ja oikeusaputoimistojen muun henkilöstön kanssa.

7. ALLEKIRJOITUKSET

Helsingissä 22 päivänä helmikuuta 2008

Arto Tiilikainen
oikeusaputoimen johtaja
Itä-Suomen oikeusapupiiri

Liisa Vehmas
oikeusaputoimen johtaja
Helsingin oikeusapupiiri

Liisa Törnwall
oikeusaputoimen johtaja
Kouvolan oikeusapupiiri

Marja-Leena Tervahauta
oikeusaputoimen johtaja
Rovaniemen oikeusapupiiri

Marja-Leena Levänen
oikeusaputoimen johtaja
Turun oikeusapupiiri

Hanna-Leena Tukeva
oikeusaputoimen johtaja
Vaasan oikeusapupiiri

OIKEUSAPUTOIMISTOJEN TULOSTAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN VUONNA 2007

Henkilötyövuodet ei sisällä työllisyysvaroin palkattuja tai korkeakouluharjoittelijoita

sivutoimisto (st)	TOIMINNALLINEN TEHOKKUUS				Nettotoimintameno t (tavoite)	Nettotoimintameno t (toteutuma)	%-muutos	Tuottavuus (tavoite)	Tuottavuus (toteutuma)	%-muutos	Taloudellisuus (tavoite)	Taloudellisuus (toteutuma)	%-muutos	Painotettu työ määrä (tavoite)	Painotettu työ määrä (toteutuma)	%-muutos
	Bruttotoimintameno (toteutuma)	Maksullisen toiminnan tulot (tavoite)	Maksullisen toiminnan tulot (toteutuma)	%-muutos												
TURUN OIKEUSAPUPIIRI	5 834 621	-1 004 000	-1 104 140	10 %	4 837 007	4 730 483	-2 %	580	483	-17 %	79	91	15 %	61 407	52 091	-15 %
325 Forssa-Loimaa	311 296	-48 000	-48 540	1 %	272 124	262 756	-3 %	495	419	-15 %	92	105	14 %	2 969	2 514	-15 %
Forssa-Loimaa, Loimaa st																
326 Hämeenlinna	345 679	-50 000	-62 276	25 %	291 050	283 400	-3 %	507	403	-20 %	96	117	22 %	3 039	2 419	-20 %
327 Kankaanpää	328 515	-33 000	-36 973	12 %	312 074	291 540	-7 %	446	369	-17 %	117	132	13 %	2 676	2 214	-17 %
Kankaanpää, Ikaalisten st																
328 Kokemäki (1.10.2007 Vaasan oap)	214 082	-40 000	-49 956	25 %	174 295	164 128	-6 %	635	508	-20 %	69	81	18 %	2 538	2 033	-20 %
378 Lohja	314 991	-43 000	-43 304	1 %	273 918	271 688	-1 %	583	547	-6 %	78	83	6 %	3 498	3 284	-6 %
331 Mänttä	203 340	-31 000	-37 984	23 %	175 745	165 354	-6 %	394	344	-13 %	111	120	8 %	1 578	1 374	-13 %
381 Raasepori	215 529	-35 000	-37 622	7 %	177 960	177 908	0 %	364	309	-15 %	122	144	18 %	1 456	1 236	-15 %
334 Rauma	318 228	-75 000	-102 464	37 %	248 675	215 763	-13 %	518	448	-14 %	80	80	0 %	3 109	2 685	-14 %
335 Salo	275 591	-43 000	-57 008	33 %	240 997	218 583	-9 %	436	454	4 %	111	96	-13 %	2 179	2 269	4 %
336 Tampere	716 775	-145 000	-152 232	5 %	581 378	564 545	-3 %	760	560	-26 %	59	78	32 %	9 886	7 275	-26 %
337 Tampereenseutu	742 364	-180 000	-213 615	19 %	551 747	528 752	-4 %	585	536	-8 %	74	77	5 %	7 504	6 873	-8 %
Tampereenseutu, Vammalan st																
338 Akaa	205 175	-45 000	-38 498	-14 %	168 708	166 677	-1 %	567	396	-30 %	74	105	41 %	2 266	1 585	-30 %
339 Turku	719 843	-105 000	-99 058	-6 %	589 861	620 785	5 %	675	616	-9 %	69	80	15 %	8 504	7 757	-9 %
341 Turunseutu	589 665	-80 000	-73 260	-8 %	484 287	516 405	7 %	680	569	-16 %	68	86	27 %	7 140	5 974	-16 %
342 Uusikaupunki	205 401	-35 000	-35 493	1 %	178 768	169 907	-5 %	498	374	-25 %	90	114	27 %	1 993	1 494	-25 %
344 Ahvenanmaa	128 149	-16 000	-15 857	-1 %	115 420	112 294	-3 %	537	552	3 %	108	102	-5 %	1 073	1 105	3 %
VAASAN OIKEUSAPUPIIRI	4 398 528	-670 100	-818 862	22 %	3 777 485	3 579 666	-5 %	519	457	-12 %	90	95	6 %	42 148	37 745	-10 %
345 Alavus	224 425	-33 000	-43 697	32 %	198 566	180 728	-9 %	413	395	-4 %	120	114	-5 %	1 651	1 581	-4 %
347 Jyväskylä	755 224	-90 000	-109 614	22 %	673 271	645 611	-4 %	558	595	7 %	96	86	-10 %	7 028	7 497	7 %
348 Jämsä	203 774	-38 000	-33 648	-11 %	169 142	170 126	0 %	441	296	-33 %	96	144	50 %	1 762	1 185	-33 %
349 Kauhajoki	218 579	-30 000	-28 670	-4 %	186 130	189 909	4 %	482	424	-12 %	97	112	16 %	1 928	1 698	-12 %
351 Kokkola	400 522	-50 000	-62 611	25 %	352 457	337 910	-4 %	503	436	-13 %	88	95	8 %	4 025	3 553	-12 %
Kokkola, Kannus st																
352 Lapua	310 396	-48 000	-62 712	31 %	274 474	247 682	-10 %	463	397	-14 %	99	104	5 %	2 778	2 380	-14 %
Lapua, Alajärven st																
353 Närpiö	83 554	-9 100	-7 165	-21 %	81 240	76 389	-6 %	525	337	-36 %	100	146	46 %	815	523	-36 %
354 Pietarsaari	216 754	-33 000	-37 648	14 %	181 529	179 106	-1 %	528	396	-25 %	86	121	40 %	2 111	1 485	-30 %
333 Pori	646 741	-150 000	-172 931	15 %	505 706	473 811	-6 %	496	457	-8 %	85	86	2 %	5 951	5 485	-8 %
356 Seinäjoki	449 570	-60 000	-89 948	50 %	400 614	359 623	-10 %	525	468	-11 %	95	96	1 %	4 200	3 743	-11 %
357 Vaasa	595 327	-87 000	-112 402	29 %	503 077	482 926	-4 %	668	578	-14 %	68	77	13 %	7 352	6 257	-15 %
359 Äänekoski	293 663	-42 000	-57 816	38 %	251 280	235 846	-6 %	425	393	-7 %	99	100	1 %	2 547	2 359	-7 %
Äänekoski, Viitasaaren st																
ITÄ-SUOMEN OIKEUSAPUPIIRI	3 887 796	-639 500	-740 131	16 %	3 328 538	3 147 662	-5 %	501	470	-6 %	90	92	2 %	36 932	34 076	-8 %
361 Iisalmi	337 171	-55 000	-79 588	45 %	279 477	257 583	-8 %	499	467	-6 %	93	92	-2 %	2 992	2 803	-6 %
362 Joensuu	864 904	-130 000	-151 585	17 %	758 084	713 319	-6 %	534	517	-3 %	88	85	-3 %	8 624	8 356	-3 %
Joensuu, Ilimantsi st																
Joensuu, Kitee st																
364 Kajaani	469 083	-115 000	-142 641	24 %	356 638	326 440	-8 %	603	614	2 %	70	62	-10 %	5 123	5 223	2 %
Kajaani, Kuhmo st																
366 Kuopio	628 800	-87 000	-83 814	-4 %	580 949	544 989	-6 %	492	410	-17 %	91	106	17 %	6 393	5 119	-20 %
Kuopio, Suonenjoki st																
367 Mikkelä	441 825	-72 000	-77 171	7 %	371 023	364 654	-2 %	507	437	-14 %	91	104	14 %	4 058	3 493	-14 %
Mikkeli, Mäntyharju st																
368 Nilsä	209 915	-40 000	-39 473	-1 %	170 496	170 441	0 %	462	371	-20 %	92	115	24 %	1 847	1 484	-20 %
369 Nurmes	214 762	-40 500	-45 587	13 %	181 881	169 173	-7 %	530	534	1 %	86	79	-8 %	2 119	2 135	1 %
Nurmes, Lieksa st																
371 Pieksämäki	197 392	-25 000	-32 228	29 %	179 610	165 165	-8 %	471	412	-13 %	95	100	5 %	1 885	1 648	-13 %
372 Savonlinna	213 281	-25 000	-39 347	57 %	189 524	173 934	-8 %	405	409	1 %	117	106	-9 %	1 621	1 636	1 %
373 Varkaus	310 663	-50 000	-48 697	-3 %	260 857	261 964	0 %	378	363	-4 %	115	120	5 %	2 270	2 180	-4 %

OIKEUSAPUTOIMISTOJEN TULOSTAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN VUONNA 2007

	TOIMINNALLINEN TEHOIKUUS				Nettotoimintameno t (tavoite)	Nettotoimintameno t (toteutuma)	%-muutos	Tuottavuus (tavoite)	Tuottavuus (toteutuma)	%-muutos	Taloudellisuus (tavoite)	Taloudellisuus (toteutuma)	%-muutos	Painotettu työmäärä (tavoite)	Painotettu työmäärä (toteutuma)	%-muutos	
	Bruttotoimintameno t (toteutuma)	Maksullisen toiminnan tulot (tavoite)	Maksullisen toiminnan tulot (toteutuma)	%-muutos													
sivutoimisto (st)																	
HELSINGIN OIKEUSAPUPIIRI	3 933 342	-465 000	-476 808	3 %	3 663 690	3 456 529	-6 %	559	501	-10 %	96	102	7 %	38 347	33 847	-12 %	
374 Espoo	816 178	-90 000	-100 746	12 %	747 979	715 432	-4 %	532	503	-5 %	100	102	1 %	7 445	7 041	-5 %	
375 Helsinki	1 263 779	-160 000	-160 075	0 %	1 195 324	1 103 703	-8 %	554	539	-3 %	103	102	0 %	11 628	10 771	45 %	
377 Järvenpää	396 868	-43 000	-47 318	10 %	383 953	349 549	-9 %	642	624	-3 %	79	74	-6 %	4 879	4 741	-3 %	
379 Porvoo	327 357	-35 000	-41 718	19 %	300 002	285 639	-5 %	422	289	-31 %	118	165	39 %	2 533	1 735	-31 %	
400 Pääkaupunkiseutu	608 384	-70 000	-74 396	6 %	581 412	533 986	-8 %	625	511	-18 %	85	95	12 %	6 871	5 623	-18 %	
382 Vantaa	520 777	-67 000	-52 555	-22 %	455 021	468 221	3 %	555	437	-21 %	91	119	31 %	4 992	3 936	-21 %	
KOUVOLAN OIKEUSAPUPIIRI	2 814 134	-487 000	-500 227	3 %	2 378 508	2 313 906	-3 %	489	407	-17 %	92	106	15 %	25 908	21 885	-16 %	
383 Heinola	200 785	-32 000	-36 653	15 %	175 845	164 131	-7 %	516	433	-16 %	97	108	11 %	1 805	1 514	-16 %	
376 Hyvinkää	343 703	-60 000	-68 405	14 %	291 010	275 298	-5 %	426	397	-7 %	114	116	1 %	2 554	2 383	-7 %	
384 Imatra	226 691	-35 000	-38 593	10 %	199 734	188 098	-6 %	428	338	-21 %	117	139	19 %	1 711	1 354	-21 %	
385 Kotka	342 316	-60 000	-62 291	4 %	292 783	280 026	-4 %	449	379	-16 %	93	106	13 %	3 143	2 652	-16 %	
386 Kouvola	432 299	-58 000	-50 481	-13 %	395 856	381 817	-4 %	482	396	-18 %	103	121	18 %	3 859	3 165	-18 %	
387 Lahti	691 409	-145 000	-138 632	-4 %	543 694	552 779	2 %	604	475	-21 %	67	86	29 %	8 151	6 409	-21 %	
Lahti, Orimattila st																	
388 Lappeenranta	354 722	-67 000	-68 981	3 %	288 390	285 741	-1 %	410	403	-2 %	100	101	1 %	2 873	2 820	-2 %	
389 Riihimäki	222 209	-30 000	-36 191	21 %	191 196	186 016	-3 %	453	397	-12 %	105	117	11 %	1 813	1 587	-12 %	
ROVANIEMEN OIKEUSAPUPIIRI	3 716 884	-465 000	-546 914	18 %	3 444 570	3 169 970	-8 %	477	394	-17 %	109	120	10 %	31 709	26 418	-17 %	
346 Haapajärvi	327 021	-50 000	-64 432	29 %	294 748	262 589	-11 %	580	386	-33 %	85	113	34 %	3 481	2 318	-33 %	
391 Kemi	352 891	-40 000	-51 740	29 %	323 983	301 151	-7 %	522	576	10 %	103	87	-16 %	3 133	3 453	10 %	
392 Kemijärvi	118 767	-14 000	-10 378	-26 %	109 813	108 390	-1 %	378	265	-30 %	145	204	41 %	757	531	-30 %	
393 Kittilä	218 075	-18 500	-14 642	-21 %	241 973	203 436	-16 %	442	321	-27 %	137	166	21 %	1 767	1 229	-30 %	
Kittilä, Enontekiö st																	
394 Kuusamo	231 858	-55 000	-58 592	7 %	180 633	173 266	-4 %	479	471	-2 %	94	92	-3 %	1 916	1 885	-2 %	
Kuusamo, Suomussalmi st																	
395 Oulu	538 765	-70 000	-98 820	41 %	472 712	439 945	-7 %	544	518	-5 %	87	85	-2 %	5 442	5 181	-5 %	
396 Oulunseutu	497 808	-37 000	-33 817	-9 %	474 105	463 989	-2 %	444	337	-24 %	126	162	29 %	3 777	2 864	-24 %	
355 Raahе	214 840	-17 500	-27 582	58 %	209 250	187 258	-11 %	517	357	-31 %	101	131	29 %	2 066	1 429	-31 %	
397 Rovaniemi	301 423	-23 000	-29 544	28 %	322 635	271 879	-16 %	406	326	-20 %	132	139	5 %	2 437	1 956	-20 %	
398 Sodankylä	384 028	-38 000	-38 355	1 %	355 774	345 672	-3 %	412	313	-24 %	144	184	28 %	2 474	1 879	-24 %	
Sodankylä, Inari st																	
Sodankylä, Utsjoki st																	
399 Tornio	312 726	-52 000	-55 789	7 %	293 280	256 936	-12 %	402	346	-14 %	122	124	2 %	2 410	2 073	-14 %	
Tornio, Pello st																	
358 Ylivieska	218 682	-50 000	-63 223	26 %	165 664	155 456	-6 %	513	405	-21 %	81	96	19 %	2 051	1 619	-21 %	
YHTEENSÄ	24 585 306	-3 730 600	-4 187 082	12 %	21 429 798	20 398 217	-5 %	527	457	-13 %	91	99	9 %	236 450	206 062	-13 %	

OIKEUSAPUTOIMISTOJEN TULOSTAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN VUONNA 2007

TUOTOKSET															
	Saapuvat (tavoite)	Saapuvat (toteuma)	%-muutos	Käsittelyt (tavoite)	Käsittelyt (toteutuma)	%-muutos	Siirtyvät (tavoite)	Siirtyvät (toteutuma)	%-muutos	Oikeusapu päätökset (tavoite)	Oikeusapu päätökset (toteutuma)	%-muutos	HTV (tavoite)	HTV (toteutuma)	%-muutos
sivutoimisto (st)															
TURUN OIKEUSAPUPIIRI	13 400	12 479	-7 %	13 761	12 387	-10 %	3 803	4 337	14 %	5 866	5 299	-10 %	106	107,8	2 %
Forssa-Loimaa	787	579	-26 %	754	574	-24 %	180	71	-61 %	456	408	-11 %	6	6,0	0 %
Forssa-Loimaa, Loimaa st															
Hämeenlinna	660	490	-26 %	660	529	-20 %	148	155	5 %	525	346	-34 %	6	7,0	16 %
Kankaanpää	660	638	-3 %	673	678	1 %	205	244	19 %	105	60	-43 %	6	6,0	0 %
Kankaanpää, Ikaalisten st															
Kokemäki	560	472	-16 %	560	473	-16 %	65	68	5 %	125	163	30 %	4	4,2	5 %
Lohja	871	881	1 %	887	851	-4 %	127	280	120 %	395	442	12 %	6	6,0	0 %
Mänttä	425	393	-8 %	425	403	-5 %	110	112	2 %	38	19	-50 %	4	4,0	0 %
Raasepori	400	432	8 %	448	450	0 %	124	120	-3 %	130	80	-38 %	4	4,0	0 %
Rauma	680	620	-9 %	680	618	-9 %	252	214	-15 %	180	166	-8 %	6	5,9	-1 %
Salo	638	747	17 %	663	745	12 %	146	224	53 %	166	96	-42 %	5	4,9	-3 %
Tampere	1 855	1 511	-19 %	1 863	1 444	-22 %	541	606	12 %	1 585	1 666	5 %	13	12,8	-2 %
Tampereenseutu	1 570	1 482	-6 %	1 583	1 468	-7 %	570	673	18 %	425	294	-31 %	13	13,2	3 %
Tampereenseutu, Vammalan st															
Akaa	511	390	-24 %	518	402	-22 %	101	88	-13 %	79	52	-34 %	4	3,8	-5 %
Turku	1 800	1 793	0 %	1 919	1 798	-6 %	463	612	32 %	900	870	-3 %	13	12,8	1 %
Turunseutu	1 317	1 251	-5 %	1 329	1 205	-9 %	684	608	-11 %	570	483	-15 %	11	11,1	6 %
Uusikaupunki	436	501	15 %	579	486	-16 %	0	113		47	35	-26 %	4	3,9	-2 %
Ahvenanmaa	230	299	30 %	220	263	20 %	87	149	71 %	140	119	-15 %	2	2,1	4 %
VAASAN OIKEUSAPUPIIRI	10 725	9 803	-9 %	10 471	9 753	-7 %	3 482	2 949	-15 %	3 023	2 313	-23 %	81,2	82,6	2 %
Alavus	581	445	-23 %	555	475	-14 %	170	140	-18 %	76	108	42 %	4,0	4,0	0 %
Jyväskylä	1 614	1 552	-4 %	1 550	1 520	-2 %	591	434	-27 %	688	655	-5 %	12,6	12,5	0 %
Jämsä	364	321	-12 %	375	337	-10 %	137	98	-28 %	88	58	-34 %	4,0	4,0	0 %
Kauhajoki	551	564	2 %	581	596	3 %	127	166	31 %	52	42	-19 %	4,0	4,0	0 %
Kokkola	1 190	1 063	-11 %	1 152	1 079	-6 %	391	288	-26 %	265	241	-9 %	8,0	8,1	2 %
Kokkola, Kannus st															
Lapua	611	536	-12 %	581	579	0 %	220	189	-14 %	155	83	-46 %	6,0	6,0	0 %
Lapua , Alajärven sivutoimisto															
Närpiö	770	603	-22 %	770	603	-22 %	47	14	-70 %	37	16	-57 %	1,6	1,6	0 %
Pietarsaari	413	343	-17 %	421	320	-24 %	121	191	58 %	135	117	-13 %	4,0	4,1	3 %
Pori	1 440	1 444	0 %	1 355	1 335	-1 %	677	515	-24 %	450	326	-28 %	12,0	12,2	2 %
Seinäjoki	1 141	1 047	-8 %	1 086	1 019	-6 %	361	280	-22 %	300	209	-30 %	8,0	8,4	5 %
Vaasa	1 450	1 346	-7 %	1 445	1 345	-7 %	528	531	1 %	642	362	-44 %	11,0	11,6	6 %
Äänekoski	600	539	-10 %	600	545	-9 %	112	103	-8 %	135	96	-29 %	6,0	6,0	0 %
Äänekoski, Viitasaaren sivutoimisto															
ITÄ-SUOMEN OIKEUSAPUPIIRI	9 169	9 138	0 %	9 216	9 177	0 %	1 884	2 099	11 %	3 056	2 623	-14 %	73,7	72,6	-1 %
Iisalmi	615	553	-10 %	625	575	-8 %	186	233	25 %	295	166	-44 %	6,0	6,0	0 %
Joensuu	1 750	2 006	15 %	1 750	2 041	17 %	298	263	-12 %	833	903	8 %	16,2	15,9	-2 %
Joensuu , Ilomantsin sivutoimisto															
Joensuu, Kiteen sivutoimisto															
Kajaani	1 250	1 436	15 %	1 346	1 425	6 %	199	307	54 %	270	237	-12 %	8,5	8,5	0 %
Kajaani, Kuhmon sivutoimisto															
Kuopio	1 530	1 310	-14 %	1 558	1 296	-17 %	299	387	29 %	835	731	-12 %	13,0	12,1	-7 %
Kuopio, Suonenjoen sivutoimisto															
Mikkeli	870	830	-5 %	880	843	-4 %	255	286	12 %	297	192	-35 %	8,0	8,0	0 %
Mikkeli, Mäntyharjun sivutoimisto															
Nilsä	624	579	-7 %	624	609	-2 %	115	116	1 %	93	37	-60 %	4,0	4,0	0 %
Nurmes	405	413	2 %	410	437	7 %	98	92	-6 %	110	81	-26 %	4,0	4,1	1 %
Nurmes, Lieksan sivutoimisto															
Pieksämäki	520	530	2 %	555	518	-7 %	142	180	27 %	75	52	-31 %	4,0	4,0	0 %
Savonlinna	650	610	-6 %	645	607	-6 %	73	119	63 %	112	72	-36 %	4,0	4,0	0 %
Varkaus	955	871	-9 %	823	826	0 %	219	116	-47 %	136	152	12 %	6,0	6,0	0 %

OIKEUSAPUTOIMISTOJEN TULOSTAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN VUONNA 2007

TUOTOKSET															
	Saapuvat (tavoite)	Saapuvat (toteuma)	%-muutos	Käsitellyt (tavoite)	Käsitellyt (toteutuma)	%-muutos	Siirtyvät (tavoite)	Siirtyvät (toteutuma)	%-muutos	Oikeusapupäätökset (tavoite)	Oikeusapupäätökset (toteutuma)	%-muutos	HTV (tavoite)	HTV (toteutuma)	%-muutos
sivutoimisto (st)															
HELSINGIN OIKEUSAPUPIIRI	10 197	9 212	-10 %	10 027	9 171	-9 %	3 241	2 842	-12 %	5 690	5 017	-12 %	68,6	67,5	-2 %
Espoo	2 900	2 938	1 %	3 017	2990	-1 %	647	712	10 %	2 550	2 486	-3 %	14,0	14,0	0 %
Helsinki	2 650	2 462	-7 %	2 688	2 400	-11 %	734	834	14 %	1 100	1 079	-2 %	21	20,4	-3 %
Järvenpää	1 041	959	-8 %	944	977	3 %	543	344	-37 %	555	546	-2 %	7,6	7,4	-2 %
Porvoo	680	548	-19 %	690	544	-21 %	201	165	-18 %	220	158	-28 %	6,0	5,9	-1 %
Pääkaupunkiseutu	1 626	1 263	-22 %	1 428	1 246	-13 %	606	425	-30 %	500	283	-43 %	11,0	10,413	-5 %
Vantaa	1 300	1 042	-20 %	1 260	1 014	-20 %	510	362	-29 %	765	465	-39 %	9,0	9,4	4 %
KOUVOLAN OIKEUSAPUPIIRI	5 774	5 355	-7 %	5 711	5 335	-7 %	1 832	1 701	-7 %	1 914	1 657	-13 %	53,0	53,8	2 %
Heinola	420	557	33 %	442	568	29 %	99	91	-8 %	87	63	-28 %	3,5	3,6	1 %
Hyvinkää	600	600	0 %	601	573	-5 %	272	269	-1 %	200	192	-4 %	6,0	6,0	-1 %
Imatra	390	317	-19 %	390	320	-18 %	111	98	-12 %	95	73	-23 %	4,0	4,1	2 %
Kotka	730	756	4 %	732	704	-4 %	287	302	5 %	190	181	-5 %	7,0	6,8	-3 %
Kouvola	910	740	-19 %	850	736	-13 %	360	198	-45 %	355	345	-3 %	8,0	8,2	3 %
Lahti	1 600	1 389	-13 %	1 600	1 399	-13 %	303	356	17 %	670	560	-16 %	13,5	13,5	0 %
Lahti, Orimattilan sivutoimisto															
Lappeenranta	727	621	-15 %	712	663	-7 %	237	227	-4 %	190	124	-35 %	7,0	7,0	0 %
Riihimäki	397	375	-6 %	384	372	-3 %	163	160	-2 %	127	119	-6 %	4,0	4,7	17 %
ROVANIEMEN OIKEUSAPUPIIRI	7 394	6 404	-13 %	7 464	6 371	-15 %	2 019	2 286	13 %	3 234	3 078	-5 %	66,5	67,1	1 %
Haapajärvi	597	457	-23 %	655	458	-30 %	183	239	31 %	300	365	22 %	6,0	5,9	-1 %
Kemi	625	736	18 %	620	734	18 %	127	183	44 %	270	224	-17 %	6,0	6,0	0 %
Kemijärvi	160	167	4 %	160	169	6 %	66	26	-61 %	85	41	-52 %	2,0	2,1	4 %
Kittilä	582	417	-28 %	603	455	-25 %	116	140	21 %	37	24	-35 %	4,0	3,8	-5 %
Kittilä, Enontekiön sivutoimisto															
Kuusamo	440	419	-5 %	452	413	-9 %	93	117	26 %	136	103	-24 %	4,0	4,0	0 %
Kuusamo, Suomussalmen sivutoimisto															
Oulu	1 200	1 131	-6 %	1 200	1 107	-8 %	351	351	0 %	910	1 133	25 %	10,0	10,0	0 %
Oulunseutu	800	575	-28 %	800	607	-24 %	220	248	13 %	505	423	-16 %	8,5	8,4	-1 %
Raahe	710	517	-27 %	707	541	-23 %	136	103	-24 %	180	159	-12 %	4,0	4,0	-1 %
Rovaniemi	573	533	-7 %	561	492	-12 %	89	122	37 %	455	335	-26 %	6,0	6,5	9 %
Sodankylä	576	529	-8 %	594	507	-15 %	298	350	17 %	100	83	-17 %	6,0	6,3	5 %
Sodankylä, Inarin sivutoimisto															
Sodankylä, Utsjoen sivutoimisto															
Tornio	750	564	-25 %	725	565	-22 %	158	181	15 %	152	130	-14 %	6,0	6,0	0 %
Tornio, Pellon sivutoimisto															
Ylivieska	381	359	-6 %	387	323	-17 %	182	226	24 %	104	58	-44 %	4,0	4,0	0 %
YHTEENSÄ	56 659	52 391	-8 %	56 650	52 194	-8 %	16 261	16 214	0 %	22 783	19 987	-12 %	448,8	451,3	1 %